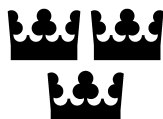


# Rikets styrelse

1





## Förslag till statsbudget för 2001

## Rikets styrelse

## Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut.....	7
2 Lagförslag .....	9
2.1 Lag om ändring i sametingslagen (1992:1433) .....	9
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.....	12
3 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse .....	13
3.1 Omfattning .....	13
3.2 Utgiftsutvecklingen.....	14
4 Politikområde Demokrati.....	15
4.1 Politikområdets omfattning.....	15
4.2 Utgiftsutvecklingen.....	15
4.3 Mål .....	16
4.4 Politikens inriktning.....	16
4.5 Insatser .....	17
4.5.1 Statliga insatser inom politikområdet .....	17
4.5.2 Insatser utanför politikområdet.....	18
4.5.2.1 Statliga insatser .....	18
4.5.2.2 Insatser av andra aktörer .....	19
4.6 Revisionens iakttagelser .....	19
4.7 Budgetförslag .....	20
4.7.1 46:1 Allmänna val .....	20
4.7.2 46:2 Justitiekanslern .....	20
4.7.3 46:3 Datainspektionen.....	22
4.7.4 46:4 Svensk författningssamling.....	23
5 Politikområde Mediepolitik under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	25
5.1 Budgetförslag .....	25
5.1.1 27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden .....	25
5.1.2 27:2 Presstöd.....	25
5.1.3 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar .....	29
5.1.4 27:4 Radio- och TV-verket .....	29
5.1.5 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV .....	30

6 Politikområde Samepolitik under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar .....	31
6.1 Ändringar i sametingslagen (1992:1433) .....	31
6.2 Budgetförslag.....	33
6.2.1 45:1 Sametinget .....	33
7 Anslag som inte ingår i något politikområde .....	35
7.1 Omfattning.....	35
7.2 Utgiftsutvecklingen .....	35
7.3 Riksdagens verksamhet och anslag .....	36
7.3.1 Omfattning.....	36
7.4 Mål .....	36
7.5 Resultatbedömning .....	36
7.6 Revisionens iakttagelser.....	37
7.7 Budgetförslag.....	37
7.7.1 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. ....	37
7.7.2 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader .....	38
7.7.3 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.....	40
7.7.4 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten.....	42
7.7.5 90:5 Regeringskansliet m.m.....	43
7.7.6 90:6 Stöd till politiska partier .....	46

## Tabellförteckning

---

Tabell 1.1 Anslagstabell .....	7
Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet .....	14
Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet .....	15
Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen .....	20
Tabell 4.3 Anslagsutvecklingen .....	20
Tabell 4.4 Beräkning av anslaget för 2001 .....	21
Tabell 4.5 Anslagsutveckling .....	22
Tabell 4.6 Beräkning av anslaget för 2001 .....	23
Tabell 4.7 Anslagsutvecklingen .....	23
Tabell 5.1 Anslagsutveckling .....	25
Tabell 5.2 Beräkning av anslaget för 2001 .....	25
Tabell 5.3 Anslagsutveckling .....	25
Tabell 5.4 Beräkning av anslaget för 2001 .....	28
Tabell 5.5 Anslagsutveckling .....	29
Tabell 5.6 Anslagsutveckling .....	29
Tabell 5.7 Beräkning av anslaget för 2001 .....	30
Tabell 5.8 Anslagsutveckling .....	30
Tabell 5.9 Beräkning av anslaget för 2001 .....	30
Tabell 6.1 Anslagsutvecklingen .....	33
Tabell 6.2 Beräkning av anslaget för 2001 .....	33
Tabell 7.1 Utgiftsutvecklingen för anslag som inte ingår i något politikområde.....	35
Tabell 7.2 Anslagsutvecklingen .....	37

Tabell 7.3 Beräkning av anslaget för 2001 .....	38
Tabell 7.4 Anslagsutvecklingen .....	38
Tabell 7.5 Låneram för riksdagsförvaltningen .....	40
Tabell 7.6 Intäkter som får disponeras .....	40
Tabell 7.7 Beräkning av anslaget för 2001 .....	40
Tabell 7.8 Anslagsutvecklingen.....	40
Tabell 7.9 Beräkning av anslaget för 2001 .....	42
Tabell 7.10 Anslagsutveckling.....	42
Tabell 7.11 Beräkning av anslaget för 2001 .....	43
Tabell 7.12 Anslagsutveckling.....	43
Tabell 7.13 Resultatinformation för Regeringskansliet.....	44
Tabell 7.14 Beräkning av anslaget för 2001 .....	45
Tabell 7.15 Anslagsutveckling.....	46
Tabell 1.1 Anslagsbenämningar 2000 och 2001 .....	49

# 1 Förslag till riksdagsbeslut

## Regeringen föreslår att riksdagen

- |  |  |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. antar regeringens förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433) (avsnitten 2.1 och 6.1)</li> <li>2. godkänner målet folkstyrelsen skall värnas och fördjupas (avsnitt 4.3)</li> <li>3. godkänner vad regeringen föreslår om en höjning av driftsstödet (avsnitt 5.1.2)</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>4. godkänner vad regeringen föreslår om endagstidningarnas rätt att ingå i samdistributionen till lika pris (avsnitt 5.1.2)</li> <li>5. för budgetåret 2001 anvisar anslagen inom utgiftsområde 1 <i>Rikets styrelse</i> enligt följande uppställning:</li> </ol> |
|--|--|

**Tabell 1.1 Anslagstabell**

*Tusental kronor*

Anslag	Anslagstyp	
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	ramanslag	5 670
27:2 Presstöd	ramanslag	539 029
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	ramanslag	127 300
27:4 Radio- och TV-verket	ramanslag	10 847
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	ramanslag	8 164
45:1 Sametinget	ramanslag	14 703
46:1 Allmänna val	ramanslag	25 000
46:2 Justitiekanslern	ramanslag	12 820
46:3 Datainspektionen	ramanslag	26 664
46:4 Svensk författningssamling	ramanslag	1 011
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	ramanslag	84 094
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	ramanslag	559 647
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader	ramanslag	440 649
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	ramanslag	45 756
90:5 Regeringskansliet m.m.	ramanslag	3 269 649
90:6 Stöd till politiska partier	ramanslag	145 200
<b>Summa</b>		<b>5 316 203</b>

## Riksdagens förvaltningsstyrelse föreslår att riksdagen

---

---

1. antar riksdagens förvaltningsstyrelses<sup>1</sup> förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
2. bemyndigar riksdagsstyrelsen<sup>1</sup> att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar till ett sammanlagt belopp av 92 800 000 kronor.

<sup>1</sup> Fr.o.m. den 1 juli 2000 har riksdagsstyrelsen ersatt riksdagens förvaltningsstyrelse (bet. 1999/2000:KU19, rskr. 212–214).



## 2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

---

### 2.1 Lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

Härigenom föreskrivs i fråga om sametingslagen (1992:1433)<sup>1</sup>

*dels* att i 3 kap. 7, 15, 16, 19, 24, 25 och 29–31 §§ ordet ”innerkuvert” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”valkuvert” i motsvarande form,

*dels* att 2 kap. 2 § samt 3 kap. 3, 10, 22, 32 och 32 a §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### 2 kap. 2 §<sup>2</sup>

Sametinget skall bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna skall det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de skall utses gäller bestämmelserna i 18 kap. 53 § vallagen (1997:157) *rörande* val till landstingsfullmäktige. Ledamöterna skall vara svenska medborgare.

Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Ordföranden skall utses bland *dem* tingets ledamöter. Sametinget väljer vice ordförande bland ledamöterna.

Sametinget skall bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna skall det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de skall utses gäller bestämmelserna i 18 kap. 53 § vallagen (1997:157) *om* val till landstingsfullmäktige. Ledamöterna skall vara svenska medborgare.

Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Ordföranden skall utses bland tingets ledamöter. Sametinget väljer vice ordförande bland ledamöterna.

---

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 3 kap. 31 § 1995:553.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 1997:168.

**3 kap.****3 §<sup>3</sup>**

Rösträtt till Sametinget har den som är upptagen i sameröstlängd.

I *sameröstlängd* tas den same upp som anmäler sig till valnämnden och som är svensk medborgare och på den samiska valdagen fyllt eller fyller 18 år.

I *sameröstlängden* tas den same upp som anmäler sig till valnämnden och som är svensk medborgare och på den samiska valdagen fyllt eller fyller 18 år.

Under de förutsättningar som i andra stycket anges för svenska medborgare skall i röstlängden tas upp även de utlänningar som enligt aviseringsregistret enligt lagen (1995:743) om aviseringsregister har varit folkbokförda i landet tre år i följd före valdagen och som anmäler sig till valnämnden.

**3 kap.****10 §**

Valnämnden utfärdar valsedlar. På valsedel skall anges grupp, parti eller liknande sammanslutning samt minst tre kandidater för gruppen, partiet eller sammanslutningen.

*Kandidatnamnen skall förSES med nummer och tas upp i nummerordning under varandra. Intill varje kandidatnamn skall det finnas ett markerat utrymme där väljarna kan lämna en särskild personröst genom en markering.*

För en registrerad grupp, ett parti eller en sammanslutning får finnas valsedlar med olika kombinationer av kandidater.

**22 §<sup>4</sup>**

Vid en offentlig förrättning, som skall påbörjas så snart det kan ske sedan en vecka förflutit från valdagen, skall valnämnden granska och räkna de avgivna rösterna.

Vid sammanräkningen prövar valnämnden valsedlarnas giltighet och meddelar de beslut som denna prövning föranleder. Härvid gäller för valnämnden i tillämpliga delar vad som enligt 18 kap. 9 och 10 §§ samt 11 § första stycket 1 och *andra stycket 4* vallagen (1997:157) gäller för länsstyrelsen vid slutlig sammanräkning och mandatfördelning.

Vid sammanräkningen prövar valnämnden valsedlarnas giltighet och meddelar de beslut som denna prövning föranleder. Härvid gäller för valnämnden i tillämpliga delar vad som enligt 18 kap. 9 och 10 §§ samt 11 § första stycket 1, *andra och tredje styckena* vallagen (1997:157) gäller för länsstyrelsen vid slutlig sammanräkning och mandatfördelning. *Vidare gäller att ett namn som skrivits till på en valsedel skall anses obefintligt.*

Vid förrättningen skall protokoll föras.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 1997:168.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 1997:168.

32 §<sup>5</sup>

Vid mandatfördelningen mellan grupper, partier och liknande sammanslutningar skall mandaten fördelas proportionellt på grundval av valresultatet. Härvid tilldelas mandaten, ett efter annat den grupp, det parti eller motsvarande som för varje gång uppvisar det största jämförelsetalet. Jämförelsetalet beräknas genom att gruppernas, partiernas eller de liknande sammanslutningarnas röstetal delas med det tal som är ett högre än det dubbla antalet mandat som redan har tilldelats gruppen, partiet eller sammanslutningen.

*För varje mandat som en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning har fått skall en ledamot utses. När en ledamot utses skall reglerna i 18 kap. 38–39 §§ vallagen (1997:157) om val till riksdagen tillämpas. För att personligt röstetal skall fastställas för en kandidat måste han dessutom ha fått lägst 25 särskilda personröster.*

Sedan valnämnden fördelat mandaten i Sametinget skall resultatet av valet offentliggöras genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Valnämnden skall utan dröjsmål till regeringen redovisa resultatet av valet samt utfärda bevis till valda ledamöter och ersättare.

32 a§<sup>6</sup>

Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken han blivit vald, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 18 kap. 62 § vallagen (1997:157) som avser ny ordinarie landstingsledamot.

Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken han blivit vald, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 18 kap. 61 § vallagen (1997:157) som avser ny ordinarie landstingsledamot.

Om en ersättare för ledamot har inträtt som ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av annan orsak, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande utse ytterligare ersättare enligt de bestämmelser i 18 kap. 63 § vallagen (1997:157) som avser ersättare för landstingsledamot.

Den förrättning som avses i första och andra styckena är avslutad när protokollet från förrättningen har lagts fram för granskning. Efter sammanräkningen skall valsedlarna åter läggas i omslag på sätt som föreskrivs i 31 §.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 1997:168.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 1997:168.

## Riksdagens förvaltningsstyrelse framlägger följande förslag till lagtext

---

### 2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 4 och 10 §§ lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen skall ha följande lydelse.

#### *Nuvarande lydelse*

#### *Föreslagen lydelse*

#### 4 §

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbelopp utgör 1 500 000 kronor per år och tilläggsbelopp 50 000 kronor per år.

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbelopp utgör 1 700 000 kronor per år och tilläggsbelopp 57 000 kronor per år.

#### 10 §

Stödet är avsett att bekosta handläggarkhjälp åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det skall täcka kostnaden för en politisk sekreterare per två ledamöter. För en politisk sekreterare utbetalas 32 200 kronor per månad.

Stödet är avsett att bekosta handläggarkhjälp åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det skall täcka kostnaden för en politisk sekreterare per två ledamöter. För en politisk sekreterare utbetalas 34 500 kronor per månad.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

## 3 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

### 3.1 Omfattning

I utgiftsområde 1 *Rikets styrelse* ingår politikområdet *Demokrati* och delar av politikområdet *Mediepolitik* som ingår i utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Budgetförslaget för anslagen 27:1, *Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden*, 27:2 Presstöd, 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar, 27:4 Radio och TV-verket samt 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV återfinns inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

I utgiftsområdet ingår även del av politikområdet *Samepolitik* som ingår i utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Budgetförslaget för anslaget 45:1 Sameetinget återfinns inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Vidare ingår i utgiftsområde 1 anslagen 90:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*, 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, 90:3 *Riksdagens förvaltningskostnader*, 90:4 *Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen*, 90:5 *Regeringskansliet m.m.*, 90:6 *Stöd till politiska partier*.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse skiljer sig i flera avseenden från övriga utgiftsområden. För bl.a. riksdagen och dess ombudsmän, Regeringskansliet och hovet gäller särskilda förutsättningar. Mål- och resultatstyrning går inte att applicera på stora delar av utgiftsområdet. Detta innebär att mål som är uppföljningsbara, dvs. mätbara och avgränsade i tiden, inte kan fastställas. För flera verksamheter inom utgiftsområde 1 sätter regeringen över huvud taget inga mål.

I möjligaste mån skall strukturen för politikområden följas inom utgiftsområde 1. Det är dock viktigt att beakta att det för flera verksamheter inom utgiftsområdet inte går att definiera tydliga mål kopplade till budget och uppföljning på samma sätt som inom övriga utgiftsområden. Detta måste beaktas inför det fortsatta arbetet med att utveckla mål- och målstrukturer inom ramen för den s.k. tvåårsöversynen. Åtterrapporeringen till riksdagen måste också anpassas till de förutsättningar som nämns här. Av ovan nämnda skäl ingår vissa av anslagen inom utgiftsområde 1 inte i något politikområde.

## 3.2 Utgiftsutvecklingen

**Tabell 3.1** Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet

*Miljoner kronor*

	Utfall 1999	Anslag 2000 <sup>2</sup>	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
Politikområde Demokrati	141	49	66	66	258	59
Politikområde Mediepolitik	674	685	679	691	693	687
Politikområde Samepolitik	12	15	16	15	15	15
Anslag som inte ingår i något politikområde	3 510	3 944	4 062	4 545	4 170	4 259
Äldre anslag <sup>1</sup>	180		190			
<b>Totalt för utgiftsområde 1</b>	<b>4 517</b>	<b>4 693</b>	<b>5 014<sup>3</sup></b>	<b>5 316<sup>4</sup></b>	<b>5 136</b>	<b>5 020</b>

<sup>1</sup> Avser anslaget, från 1999, F1 Samarbete och utveckling inom östersjöregionen.

<sup>2</sup> Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

<sup>3-4</sup> Differens uppstår vid summering till följd av avrundning.

## 4 Politikområde Demokrati

### 4.1 Politikområdets omfattning

Inom politikområde Demokrati ingår: utvecklingsarbetet Tid för demokrati; betalning av statens kostnader för valseklar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val; Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter samt tilldelningen av Statens författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek.

Utvecklingsarbetet Tid för demokrati syftar till att utveckla medborgarnas deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet samt att öka valdeltagandet. Utvecklingsarbetet

består av tre huvudaktiviteter; ett nationellt rådslag om demokrati och delaktighet, stöd för demokratiutveckling samt uppmärksammandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten.

Justitiekanslern har bl.a. till uppgift att utöva tillsyn över offentlig verksamhet samt bevaka statens rätt och vara regeringens juridiske rådgivare.

Datainspektionen har till uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att en god sed iaktas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

### 4.2 Utgiftsutvecklingen

**Tabell 4.1** Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

*Miljoner kronor*

	Utfall 1999	Anslag 2000 <sup>1</sup>	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
46:1 Allmänna val	103,5	5,0	22,6	<b>25,0</b>	215,0	15,0
46:2 Justitiekanslern	10,8	12,7	14,0	<b>12,8</b>	13,1	13,4
46:3 Datainspektionen	25,6	30,4	28,7	<b>26,7</b>	28,2	29,4
46:4 Svensk författningssamling	0,7	1,0	1,0	<b>1,0</b>	1,0	1,0
<b>Totalt för politikområde Demokrati</b>	<b>140,6</b>	<b>49,1</b>	<b>66,3</b>	<b>65,5</b>	<b>257,9</b>	<b>58,8</b>

<sup>1</sup> Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

### 4.3 Mål

Regeringen föreslår att målet för politikområdet är att folkstyrelsen skall värnas och fördjupas.

### 4.4 Politikens inriktning

Regeringens politik inriktas på att främja medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet. Vidare är inriktningen att stärka individens integritet och yttrandefrihet samt att verka för en rättssäker förvaltning. Valdeltagandet i de allmänna valen år 2002 skall öka. Förutsättningarna för människor, särskilt personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade, arbetslösa, barn och ungdomar, att delta i demokratin skall förbättras.

#### *Bilden av demokratin är motsägelsefull*

Under 1990-talet har den svenska folkstyrelsen genomgått stora förändringar. Bilden av demokratin är motsägelsefull. Deltagandet i den representativa demokratins inslag minskar; valdeltagandet minskar såväl i de allmänna valen som i valen till Europaparlamentet, medlemskapet i de politiska partierna minskar, antalet förtroendevalda minskar, politiker åtnjuter ett allt mindre förtroende osv. Samtidigt visar undersökningar att medborgarna har goda kunskaper om samhällsfrågor, ett stort samhällsengagemang och höga förväntningar på politiken.

#### *Folkstyrelsen skall utvecklas och stärkas*

Folkstyrelsen kan inte tas för given, utan måste ständigt återerövas. Förutsättningar skall skapas så att det offentliga samtalet kan ske överallt i samhället. Ett vitalt offentligt samtal är nödvändigt för den demokratiska beslutsprocessen.

#### *Valdeltagandet skall öka*

Valdeltagandet i svenska val har fallit under en följd av år. I det senaste riksdagsvalet nåddes rekordlåga 81,4 procent. Ett lågt valdeltagande utgör ett hot mot en vital demokrati. En fortsatt vikande trend kan till och med innebära att legitimiteten av samhälleliga beslut ifrågasätts.

Valdeltagandet i de allmänna valen 2002 skall öka.

Uppgifterna att vrida den utvecklingen åt rätt håll vilar i första hand på de politiska partierna. Samtidigt är det av yttersta vikt att organisatio-

nen av de allmänna valen är utformad på så sätt att medborgarnas valdeltagande underlättas.

#### *Antalet förtroendevalda skall öka*

Enligt regeringen bör antalet förtroendevalda i kommuner och landsting återgå till den nivå som gällde i början på 1990-talet, dvs. öka med en femtedel - eller 10 000 personer - de närmaste tio åren.

Rekryteringen måste underlättas och förtida avhopp motverkas. En viktig uppgift är bl.a. att förbättra de förtroendevaldas arbetsförhållanden. Vid en ökning av antalet förtroendevalda måste särskilt beaktas behovet av att det politiska livet i största möjliga utsträckning skall spegla sammansättningen av befolkningen som helhet. Jämställdhetsperspektivet skall särskilt beaktas i de åtgärder som genomförs. Det är också av yttersta vikt att personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade, arbetslösa och ungdomar ges bättre förutsättningar att åta sig och genomföra politiska förtroendeuppdrag.

#### *Demokratiskt deltagande i alla former skall främjas*

Nya vägar för att utveckla och stärka folkstyrelsen måste sökas och nya instrument måste hela tiden prövas. Exempelvis har den nya informationstekniken en stor potential även inom detta område. Regeringen kommer att genomföra satsningar för att underlätta användandet av IT i den demokratiska processen.

Det demokratiska deltagandet utanför de representativa organen är väsentligt för en fungerande demokrati. Det finns i dag ett stort samhällsintresse bland medborgarna. Många kommuner arbetar med nya metoder för att få med olika grupper i den politiska processen, det handlar om medborgarpaneler, s.k. hearings av olika slag, ungdomsråd osv. Det är väsentligt att dessa aktiviteter i kommunerna uppmuntras. Det är av yttersta vikt att alla ges goda möjligheter att delta i den kommunala demokratin.

Demokratiarbetet spelar en betydelsefull roll även på den internationella nivån. Till exempel är öppenhetsfrågan inom EU central för den demokratiska legitimiteten.

Att mänskliga rättigheter respekteras är en grund för demokratin. Arbetet med att uppmärksamma de mänskliga rättigheterna kommer därför att intensifieras.



*Stärka individens yttrandefrihet och integritet samt verka för en rättssäker förvaltning*

Yttrandefriheten är en central del av demokratin. Medborgarnas frihet att föra fram sina åsikter måste hela tiden värnas.

Den enskildes integritet får inte kränkas. I och med den snabba IT-utvecklingen accentueras integritetsfrågorna. Här har t.ex. Datainspektionen en viktig roll i sitt arbete med att tillse att bl.a. personuppgiftslagen (PUL) efterlevs.

En rättssäker förvaltning är en förutsättning för en modern demokrati. Justitiekanslern har här en central uppgift i att värna rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område.

## 4.5 Insatser

### 4.5.1 Statliga insatser inom politikområdet

*Deltagandet i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet uppmuntras aktivt*

Regeringen har initierat ett långsiktigt utvecklingsarbete för folkstyrelsen- Tid för demokrati. Utvecklingsarbetet, som riksdagen har beslutat om medel för i den ekonomiska vårpropositionen för budgetåret 2000 (prop. 1999/2000:100, bet. 1999/2000:FiU27, rskr. 1999/2000:262), har inletts under år 2000 och kommer att pågå t.o.m. år 2002.

Avsikten med utvecklingsarbetet är att utveckla medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet. Vidare är avsikten att valdeltagandet skall öka.

Utvecklingsarbetet består av tre huvudaktiviteter; ett nationellt rådslag om demokrati och delaktighet, stöd för demokratiutveckling samt uppmärksammandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten.

Det nationella rådslaget kommer att pågå under år 2000 och är kopplat till remissarbetet med Demokratiutredningens slutbetänkande.

Stöd för demokratiutveckling kommer att pågå under åren 2000–2002. Stödet som regleras i en särskild förordning om statliga projektbidrag för utvecklingsarbete för den svenska folkstyrelsen (2000:648) skall i första hand inriktas mot utvecklingen av den lokala demokratin, utsatta grupper i storstädernas förorter samt skola och demokrati.

Under år 2001 och 2002 kommer regeringen även på olika sätt uppmärksamma 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten.

De ovan nämnda aktiviteterna skall ha ambitionen att nå sådana grupper som normalt inte brukar nås av dessa typer av aktiviteter. Det kan gälla t.ex. ungdomar, personer med annan etnisk bakgrund, arbetslösa och funktionshindrade.

En särskild demokratidelegation har inrättats för att leda utvecklingsarbetet.

Inom området IT och demokrati har regeringen initierat ett arbete för att utveckla metoder där mötesgrupper kan utbyta åsikter med IT-stöd.

*Den kommunala demokratin stärks och fördjupas*

För att öka medborgarnas möjligheter till insyn och deltagande i den kommunala demokratin samt stärka den kommunala representativa demokratin funktionssätt och former har regeringen tillsatt den s.k. Kommundemokratikommittén (Ju2000:03, dir. 1999:98). Kommittén har bl.a. i uppgift att föreslå åtgärder för att underlätta deltagandet för personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade, barn och ungdomar. De åtgärder som föreslås skall analyseras ur ett könsperspektiv.

För att underlätta för staten, kommuner och landsting samt forskare att kunna följa upp samt utvärdera t.ex. organisationsförändringars effekter på demokrati och rättssäkerhet har regeringen givit Statskontoret i uppdrag att utveckla ett system för kontinuerlig uppföljning av kommunernas förändringsarbete.

*Vissa författningsfrågor utreds*

Regeringen tillsatte under hösten år 1999 en parlamentarisk kommitté, 1999 års Författningsutredning, med uppdrag att se över vissa frågor som rör regeringsformen (Ju1999:13, dir. 1999:71, dir. 2000:21). Kommittén har bl.a. i uppdrag att utreda vissa valfrågor med anknytning till det konstitutionella systemet och den parlamentariska ordningen. Det gäller t.ex. frågorna om skilda valdagar och valval. Utredningen skall redovisa delar av sitt uppdrag senast den 31 december 2000, valfrågorna skall dock redovisas senast den 30 april 2002.

*Valsystemet ges en teknisk och administrativ utformning som främjar valdeltagandet*

Regeringen tillkallade under våren 2000 en särskild utredare med uppgift att göra en teknisk och administrativ översyn av delar av valsystemet (Ju2000:02, dir. 2000:10). I uppdraget ingick att överväga var den centrala valmyndigheten i framtiden skall vara placerad. Utredaren har i denna del föreslagit att det bildas en ny myndighet. Regeringen bereder för närvarande ärendet och avser att skyndsamt återkomma till riksdagen med överväganden i denna fråga.

I övrigt har utredaren bl.a. i uppdrag att göra en inventering av de möjligheter och problem som kan finnas med röstning via Internet samt att överväga vilka lösningar som finns för att kompensera en förmodad nedläggning av postkontor runt om i landet. Utredningens uppdrag skall vara avslutat den 31 december 2000.

*Tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen utreds*

En parlamentarisk kommitté (Ju1999:01, dir. 1999:08) tillsattes i februari 1999 med uppdrag att se över tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Kommittén som skall redovisa sitt uppdrag senast den 31 december 2000 har bl.a. fått i uppdrag att analysera behovet av och förutsättningarna för en mer teknikoberoende grundlagsreglering av yttrandefriheten. En annan del av uppdraget är att analysera och ta ställning till om de preskriptionstider som gäller för tryckfrihets- respektive yttrandefrihetsbrott bör förlängas.

*Offentlighetsprincipens tillämpning i IT-samhället utreds*

Den 16 april 1998 tillkallade regeringen en parlamentarisk kommitté (Ju1999:06, dir. 1998:32) med uppgift att bl.a. göra en översyn av bestämmelserna om allmänna handlingars offentlighet i syfte att vidga möjligheterna för offentlighetsprincipens tillämpning i IT-samhället. Kommittén skall redovisa sitt arbete i denna del senast den 31 december 2000.

*En offentlighetskampanj inleds*

Regeringen kommer att genomföra en kampanj för att öka kunskapen och medvetenheten i samhället och bland de anställda i förvaltningen om offentlighetsprincipen och dess roll för öppenhet och demokrati. Arbetet skall pågå under åren 2000 och 2001 och ledas av en ordförande samt

ett offentlighetsråd med företrädare för bl.a. stat, kommun och landsting.

*Yttrande- och meddelarfrihet för anställda i verksamheter med anknytning till det allmänna ses över*  
Regeringen har givit en utredare i uppdrag att se över yttrande- och meddelarfrihet för anställda i verksamheter med anknytning till det allmänna. Uppdraget gäller t.o.m. den 1 maj 2001.

*En nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter utarbetas*

Inom Regeringskansliet har en särskild arbetsgrupp inrättats för att utarbeta ett förslag till en nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter. En sådan handlingsplan skall se till helheten och verka för att ge en övergripande bild av Sverige och mänskliga rättigheter samt identifiera åtgärder som kan förbättra främjandet och skyddet av de mänskliga rättigheterna. Arbetsgruppen skall i sitt arbete bl.a. kartlägga och analysera hur svenska myndigheter i dag arbetar för att förbättra skyddet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Arbetsgruppen skall också granska de organisatoriska aspekterna av Regeringskansliets arbete för att hantera frågor om mänskliga rättigheter och vid behov föreslå eventuella förändringar. Arbetet beräknas vara färdigt i september 2001.

## 4.5.2 Insatser utanför politikområdet

### 4.5.2.1 Statliga insatser

Insatser för att utveckla och stärka demokratin genomförs inom ett stort antal politikområden. Detta gäller t.ex. ungdomspolitik, utbildningspolitik, integrationspolitik, rättsväsendet och forskningspolitik. Inom dessa områden kommer olika aktiviteter att genomföras som är nära kopplade till regeringens utvecklingsarbete Tid för demokrati.

*Insatser för att stärka ungdomars inflytande och deltagande*

Riksdagen beslutade i december 1999 om mål för den nationella ungdomspolitik (prop. 1998/99:115, bet. 1999/2000:KrU4, rskr. 1999/2000:53). Ett av målen är att ungdomar skall ha reella möjligheter till inflytande och delaktighet. I propositionen - På ungdomars villkor (prop.1998/99:115) aviserades ett antal åtgärder för att stärka ungdomars inflytande och delaktighet.

tighet. Bland annat gav regeringen under åren 1999 och 2000 Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU) ekonomiskt stöd för att utreda ungdomars möjligheter att påverka såväl i sin egna miljöer som i större politiska sammanhang. LSU - Ungdomarnas demokratikommission - har till regeringen lämnat sin slutrapport Ingång. Rapporten är för närvarande ut på remiss.

#### *Det demokratiska samtalet i skolan*

Skolan har en viktig roll för en fungerande demokrati. Regeringen har under år 1999 bl.a. verkat för att sprida försöksverksamheten med lokala styrelser med föräldramajoritet samt försöksverksamheten med lokala styrelser med elevmajoritet inom gymnasieskolan. Försöksverksamheterna som inleddes åren 1996 och 1997 avslutas under år 2001 och är nu föremål för utvärdering av Skolverket.

Vidare har regeringen under år 1999 drivit det s.k. Värdegrundsprojektet, där demokratifrågorna utgjort en central del.

#### *Makt och inflytande ur ett integrationspolitiskt perspektiv*

För att ytterligare belysa fördelningen av makt och inflytande ur ett integrationspolitiskt perspektiv har regeringen nyligen beslutat om att tillsätta en utredning i frågan.

Vidare har regeringen givit Integrationsverket i uppdrag att analysera valdeltagandet i vissa utsatta bostadsområden.

#### *Rasistiska, främlingsfientliga eller homofobiska uttryck och handlingar bekämpas*

Uttryck som rasism, främlingsfientlighet och homofobi är allvarliga hot mot de grundläggande demokratiska värdena.

Regeringen har beslutat om att det skall utarbetas en nationell handlingsplan mot rasism, främlingsfientlighet och etnisk diskriminering. Regeringen har i ett första steg givit Integrationsverket ett antal uppdrag.

Vidare har regeringen under 1999 tillkallat en kommitté (Ku1999:09, dir. 1999:75) med uppgift att utreda etablerandet av ett Forum för Levande historia. Forumet skall vara ett nationellt centrum för frågor om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter. Verksamheten skall ta sin utgångspunkt i Förintelsen.

Inom rättsväsendet är arbetet med att förebygga och bekämpa brott med rasistiska, främlingsfientliga och homofobiska inslag en priorite-

rad verksamhet. Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren och Domstolsverket har alla arbetat fram strategier/handlingsplaner för hur man i arbetet skall fortsätta prioritera dessa frågor.

#### *Fördjupad kunskap om demokratifrågorna*

Forskningen kring demokratifrågorna är väsentlig för att stärka och fördjupa det offentliga samtalet om folkstyrelsen samt för genomförandet av politiken. Demokratiforskningen berör ett stort antal discipliner och genomförs inom många institutioner och organisationer runt om i landet. I början av 1990-talet beslöt riksdagen om ett program för forskning om den offentliga sektorn (FOS-programmet) (prop. 1991/92:16, bet. 1991/92:FiU4, rskr. 1991/92:14). I detta forskningsprogram ingår disciplinprogrammet "Demokrati i förändring". En utvärdering av FOS-programmet kommer inom kort att genomföras.

#### **4.5.2.2 Insatser av andra aktörer**

Ett stort antal aktörer bidrar till att utveckla och stärka demokratin. Kommuner och landsting arbetar ständigt med att utveckla nya modeller för att involvera medborgarna i den demokratiska processen.

Kommun- och Landstingsförbunden har under flera år arbetat med demokratifrågorna, bl.a. inom Tema Demokrati.

Nya och gamla folkrörelser och andra medborgarsammanslutningar har på olika sätt viktiga funktioner i arbetet med att utveckla och stärka demokratin. Dels genom att de i sig är demokratiska organisationer, dels genom att de ger röst åt olika medborgargrupper. Ett exempel är betydelsen för den lokala demokratin hos de cirka 4000 lokala utvecklingsgrupper som är anslutna till Folkrörelserådet Hela Sverige skall leva.

Det finns även andra organisationer och institut som på olika sätt arbetar med att belysa demokratifrågorna, t.ex. Studieförbundet Näringsliv och Samhälle och DemokratiAkademin.

## **4.6 Revisionens iakttagelser**

Riksrevisionsverket har inte lämnat några inläggningar i revisionsberättelserna eller framfört andra principiellt viktiga frågor som rör detta politikområde.

## 4.7 Budgetförslag

### 4.7.1 46:1 Allmänna val

**Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen**

*Tusental kronor*

1999	Utfall	103 532	Anslags- sparande	34 280
2000	Anslag	5 000	Utgifts- prognos	22 576
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>25 000</b>		
2002	Beräknat	215 000		
2003	Beräknat	15 000		

Inom anslaget finns medel till regeringens utvecklingsprojekt för folkstyrelsen - Tid för demokrati. Utvecklingsarbetet består av tre huvudaktiviteter; ett nationellt rådslag om demokrati och delaktighet, stöd för demokratiutveckling samt uppmärksammandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten. Utvecklingsarbetet kommer att pågå t.o.m. år 2002.

Från anslaget betalas även statens kostnader för valseklar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val.

Anslagsbelastningen beror till största del på vilka val som hålls under året. För 1999 var anslaget budgeterat med hänsyn till valet till Europaparlamentet. Vid utgången av året fanns ett anslagssparande på ca 34 miljoner kronor. Under 2000 har 16,7 miljoner kronor av anslagssparandet dragits in. Resterande sparandet beräknas att användas till utvecklingsarbetet Tid för demokrati under året.

### Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget år 2001 skall uppgå till 25 000 000 kronor. För åren 2002 och 2003 beräknas anslaget uppgå till 215 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor.

I anslagsnivåerna för 2001 och 2002 ingår 10 000 000 kronor för utvecklingsarbetet Tid för demokrati. Projektet finansieras dels genom en överföring av 8 000 000 kronor från 25 utgiftsområdet anslag 91:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*, dels genom 2 000 000 kronor av de medel som tillförts utgiftsområdet i samband årets ekonomiska vårproposition.

### 4.7.2 46:2 Justitiekanslern

**Tabell 4.3 Anslagsutvecklingen**

*Tusental kronor*

1999	Utfall	10 829	Anslags- sparande	1 078
2000	Anslag	12 651	Utgifts- prognos	14 029
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>12 820</b>		
2002	Beräknat	13 096 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	13 388 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 12 820 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 12 820 tkr i 2001 års prisnivå.

Justitiekanslern (JK) är regeringens högste ombudsman. Verksamheten omfattar stora delar av det juridiska området där JK också har olika funktioner. JK skall utöva tillsyn över offentlig verksamhet. JK skall vidare bevaka statens rätt och vara regeringens juridiske rådgivare. JK har också till uppgift att reglera vissa skadeståndsanspråk som riktas mot staten samt företräda staten inför domstol i sådana, men även andra, mål. JK skall dessutom fullgöra åklagaruppgifter på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden. JK har därtill tillsyn över advokatväsendet och vissa uppgifter i fråga om personregister och övervakningskameror.

### Regeringens överväganden

#### Resultatbedömning

JK:s mål är att värna om rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område, att se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmänna intresset sätts åt sidan på skaderegleringens område samt att bidra till en riktig rättstillämpning och lagföring på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden.

Antalet fast anställda var vid årsskiftet 1999/00 14 personer. Därtill tjänstgör en notarie hos JK. Härutöver har en f.d. chefsåklagare och en f.d. hovrättslagman varit arvodesanställda för att handlägga särskilda ärenden.

Av resultatredovisningen för budgetåret 1999 framgår att antalet inkomna ärenden under 1999 uppgick till 4 310 och antalet avgjorda ärenden till 4 453. Vid en jämförelse med budgetåret 1998 har antalet inkomna ärenden minskat med 23 procent. Antalet avgjorda ärenden har minskat med 26 procent. Minskningen av antalet inkomna och avgjorda ärenden är framförallt en följd av

ändringar i lagstiftningen om personregister respektive övervakningskameror. Samtidigt har antalet inkomna skadeståndsärenden ökat med 420 ärenden eller med närmare 25 procent. Antalet inkommande tillsynsärenden har minskat med drygt 80 ärenden eller med omkring 10 procent. JK har uttalat kritik i 7 procent av tillsynsärendena vilket nästan är en fördubbling jämfört med föregående år.

Antalet ej avgjorda ärenden har vid årets slut, jämfört med motsvarande siffra vid utgången av år 1998, minskat från 791 till 648 ärenden eller med 18 procent. Handläggningen av äldre ärenden har under året prioriterats. Antalet ärenden äldre än två år uppgår till 58, varav de flesta är rättegångar. Den genomsnittliga handläggningstiden för de ärendegrupper som får anses ha en särskild betydelse för enskilda, tillsyn och skadestånd, uppgår till drygt fyra respektive drygt tre månader. I detta sammanhang bör också nämnas att vissa ärenden är av förturskaraktär, exempelvis ärenden om tryck- och yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp, som ofta förutsätter särskilda och resurskrävande insatser.

JK har i allt väsentligt uppnått de verksamhetsmål som regeringen har satt upp.

### Analys och slutsatser

JK:s verksamhet är i allt väsentligt författningsreglerad. Verksamheten styrs i mycket stor utsträckning av de anmälningar m.m. som enskilda och främst polis- och åklagarmyndigheter ger in. JK råar således inte själv över ärendetillströmningen eller inriktningen på denna. Det är därmed också svårt att förutsäga inom vilket verksamhetsområde tyngdpunkten i verksamheten tid efter annan kommer att ligga.

Under hösten 1998 och vid årsskiftet 1998/1999 trädde vissa författningsändringar i kraft som har betydelse för JK:s verksamhet bl.a. vad avser JK:s tillsyn och på tryck- och yttrandefrihetens områden.

För att bl.a. möta den väntade påfrestningen på JK:s organisation som författningsändringarna kunde antas innebära justerades anslaget upp med 2 miljoner kronor 1999 (prop. 1998/99:1, bet.1998/99:KU1, rskr.1998/99:92).

Beträffande omfattningen av JK:s fortsatta verksamhet vill regeringen särskilt framhålla följande.

Antalet inkommande tillsynsärenden har minskat för varje år sedan 1996. Denna tendens

torde hålla i sig. Samtidigt kan det på goda grunder antas att utredningarna i de ärenden som JK tar upp till granskning kommer att bli tämligen omfattande och kräva stora arbetsinsatser.

Antalet inkommande ärenden inom verksamhetsområdet tryck- och yttrandefrihet har ökat för varje år sedan 1996. Tendensen med en ökande ärendetillströmning och därmed sammanhängande resursförbrukning kan antas hålla i sig. Det är angeläget att ingripanden på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området prioriteras, särskilt när det gäller hets mot folkgrupp.

Antalet skadeståndsärenden har, med något undantag, ökat för varje år under den senaste tioårsperioden. Antalet inkommande skadeståndsärenden har under året ökat med närmare 25 procent. Ökningen avser främst ersättningsanspråk som grundas på påståenden om bristande överensstämmelse mellan nationell rätt och gemenskapsrätten. Tendensen med ett ökande antal skadeståndsärenden torde hålla i sig. Samtidigt är möjligheten för allmänheten att få en kvalificerad och effektiv prövning av skadeståndsanspråk vid sidan av domstolarna av stort värde för envar, inte minst mot bakgrund av att skadeståndsärenden i sig också inrymmer ett mått av tillsyn.

Kvarstående anslagssparande från 1999 förväntas bli förbrukat under innevarande budgetår.

Regeringen gör den bedömningen att anslaget för år 2001 bör ligga i nivå med anslaget för innevarande år. Som kompensation för beräknade ökade utgifter för löner, lokaler m.m. justeras anslaget upp med 169 000 kronor år 2001.

Regeringen föreslår att JK för år 2001 bör anvisas ett anslagsbelopp som uppgår till 12 820 000 kronor. För år 2002 och 2003 beräknas anslaget uppgå till 13 096 000 kronor respektive 13 388 000 kronor.

**Tabell 4.4 Beräkning av anslaget för 2001**

*Tusental kronor*

Anslag 2000	12 651
Pris- och löneomräkning	169
<b>Förslag 2001</b>	<b>12 820</b>

### 4.7.3 46:3 Datainspektionen

**Tabell 4.5 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	25 640	Anslags- sparande	7 428
2000	Anslag	30 365	Utgifts- prognos	28 670
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>26 664</b>		
2002	Beräknat	28 771 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	29 415 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 28 164 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 28 164 tkr i 2001 års prisnivå.

Datainspektionen är central förvaltningsmyndighet med uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iaktas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Av anslagssparandet har i enlighet med regeringens beslut 2 519 000 kronor dragits in som besparing och 4 000 000 kronor ställts till regeringens disposition. Kvarstående anslagssparande till Datainspektionens disposition uppgår således till 909 000 kronor.

#### Regeringens överväganden

##### Resultatinformation

Datainspektionens mål för 1999 har varit

- att automatisk databehandling av personuppgifter inte skall medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet; målet skall nås utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras,
- att god sed iaktas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Någon samlad bedömning av i vilken utsträckning dessa mål uppnåtts har inte gjorts i inspektionens årsredovisning.

Målen för områdena tillsyn, tillstånd och information har återrapporterats enligt kraven i regleringsbrevet.

Tillsynsverksamheten skulle bedrivas i minst lika stor omfattning som under de två senaste budgetåren. Under 1999 utfördes 167 inspektioner (101 offentliga och 66 privata objekt) vilket kan jämföras med 113 under 1998 och 154 under 1997.

När det gäller tillståndsärenden skulle den genomsnittliga genomloppstiden för tillståndsärenden inte överstiga två månader. Under 1999 var omloppstiden 50 dagar.

Informationsverksamheten skulle öka de registeransvarigas kunskap om integritetsskyddsreglerna. Verksamheten skulle särskilt inriktas på att etablera fortlöpande kontakter med de personuppgiftsombud som har anmälts till inspektionen. Verksamheten har under året ökat i omfattning och inriktats på information via webbplatsen, föreläsningar och konferenser samt ett callcenter som besvarar frågor per telefon och e-post. Inspektionens webbplats hade under 1999 110.000 besök, vilket kan jämföras med 70.000 besök 1998. Antalet telefonfrågor och e-postfrågor ha legat på samma nivå som 1998, d.v.s. ca 15.000 samtal och 1.000 e-meddelanden.

##### Slutsatser

Datainspektionen har uppnått samtliga verksamhetsmål som regeringen angivit. Tillsyns- och informationsverksamheten har ökat i omfattning och den genomsnittliga omloppstiden för tillståndsärenden var 50 dagar.

Regeringens återrapporteringskrav har emellertid i huvudsak varit inriktade på prestationsmätt och ger inte så god information om vilka effekter och resultat som uppnåtts. Någon samlad bedömning av i vilken utsträckning effektmålen, d.v.s. att förhindra intrång i enskildas personliga integritet i samband med automatisk databehandling och att säkerställa god sed i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet, är därför svår att göra enbart utifrån årsredovisningen. Regeringen avser därför att inför kommande budgetår utveckla mera resultatiniaktade verksamhetsmål och återrapporteringskrav.

Som aviserades i förra årets budgetproposition kommer en särskild utredare att göra en översyn av Datainspektionens uppgifter och verksamhet och lämna förslag till inriktning, omfattning och finansiering av den fortsatta verksamheten. Översynen görs mot bakgrund av de nya krav som ställs av personuppgiftslagen och den snabba utvecklingen på informationsteknikens område. Regeringen kommer på grundval av översynen att redovisa sina förslag till fortsatt inriktning och finansiering i budgetpropositionen för 2002. I avvaktan på resultaten av den pågående översynen föreslår därför regeringen inte

nu några förändringar i verksamhetsinriktningen inför 2001.

**Tabell 4.6 Beräkning av anslaget för 2001**

*Tusental kronor*

Tusental kronor	
Anslag 2000	30 365
Pris- och löneomräkning	
Engångsvis ramminskning	-1 500
<b>Förslag 2001</b>	<b>26 664</b>

#### 4.7.4 46:4 Svensk författningssamling

**Tabell 4.7 Anslagsutvecklingen**

*Tusental kronor*

1999	Utfall	697	Anslags- sparande	344
2000	Anslag	1 011	Utgifts- prognos	1 011
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>1 011</b>		
2002	Beräknat	1 011		
2003	Beräknat	1 011		

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den s.k. frilistan.

Vid utgången av 1999 uppgick anslagssparandet till ca 344 000 kronor. Under året har 321 000 kronor av anslagssparandet dragits in till följd av den s.k. treprocentsregeln.

#### Regeringens överväganden

Mot bakgrund av den år 1998 gjorda upphandlingen av tryck- och distributionstjänsten för SFS föreslår regeringen att 1 011 000 kronor anvisas för ändamålet år 2001. Det nuvarande avtalet gäller till utgången av år 2001. Efter detta kommer en ny upphandling att göras. För åren 2002 och 2003 beräknas anslaget uppgå till 1 011 000 kronor respektive 1 011 000 kronor.





## 5 Politikområde Mediepolitik under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

### 5.1 Budgetförslag

#### 5.1.1 27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden

**Tabell 5.1 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	5 082	Anslags-sparande	712
2000	Anslag	5 387	Utgifts-prognos	5 450
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>5 670</b>		
2002	Beräknat	5 788 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	5 915 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 5 670 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 5 670 tkr i 2001 års prisnivå.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassetttidningar.

Det anslagssparande som redovisas beror bl.a. på att kostnaden för att anlita specialistkompetens blivit lägre än vad som förutsågs, liksom att kostnader för vissa uppdrag har senarelagts. Anslagssparandet avses att användas för anlitande av konsulter inom de båda nämndernas ansvarsområden, bl.a. för utredning av de ekonomiska konsekvenserna av ett tekniskskifte för taltidningsverksamheten. Vidare avses vissa delar av anslagssparandet att användas för arbetet med att utveckla metoder för analyser av dagspressens utveckling och behovet av presstöd. Av anslagssparandet har regeringen beslutat om indragning med 400 000 kronor.

### Regeringens överväganden

Nämndernas verksamhet fungerar väl och inga förändringar av inriktningen på verksamheten föreslås för kommande år.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2001 anvisas 5 670 000 kronor.

**Tabell 5.2 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor

Anslag 2000	5 387
Pris- och löneomräkning	+283
<b>Förslag 2000</b>	<b>5 670</b>

#### 5.1.2 27:2 Presstöd

**Tabell 5.3 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	527 259	Anslags-sparande	-299
2000	Anslag	536 579	Utgifts-prognos	532 843
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>539 029</b>		
2002	Beräknat	539 029		
2003	Beräknat	534 029		

Från anslaget ges bidrag till dagspressen i enlighet med bestämmelserna i presstödsförordningen (1990:524). Presstöd ges i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för presstödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

## Regeringens överväganden

### Ändrade presstödsregler

Regeringen föreslår att stödbeloppen för driftsstödet höjs med 3 procent.

Regeringen gav i september 1999 Presstödsnämnden i uppdrag att utreda distributionssituationen för tidningar med endagsutgivning (dnr Ku1999/2641/Me). Presstödsnämnden lämnade i april 2000 in en rapport till regeringen med anledning av detta uppdrag (dnr Ku2000/1412/Me). Rapporten har remissbehandlats.

Regeringen föreslår att endagstidningarna ges rätt att ingå i samdistributionen till lika pris som flerdagartidningarna. En begränsning görs så att framför allt endagstidningar med lokal och regional spridning omfattas av förslaget.

### Driftsstödet höjs

---

**Regeringens förslag:** Stödbeloppen för driftsstödet höjs med 3 procent från år 2001.

---

**Skälen för regeringens förslag:** Sjunkande upplagor och vikande annonsvolymerna har försatt delar av dagspressen i en mycket allvarig ekonomisk situation. Det gäller framför allt andratidningarna vilka i hög grad är beroende av presstödet för sin överlevnad. Denna utveckling kan innebära att mångfalden inom dagspressen minskar genom att andratidningarna slås ut.

Det tillfälliga driftsstöd som fördelades under åren 1997 och 1998 kom vid en tidpunkt då det fanns ett stort behov av stöd. I en uppföljningsrapport från Presstödsnämnden (dnr Ku1999/2160/Me) drogs slutsatsen att tidningar med driftsstöd troligen inte, utom i enstaka undantagsfall, genom ytterligare rationaliseringar etc. kunde förbättra sin ekonomi och att de statliga insatserna kunde behöva förstärkas.

Mot denna bakgrund och i syfte att värna den publicistiska mångfalden höjdes stödbeloppen för driftsstödet med 4,5 procent fr.o.m. den 1 januari 2000.

Denna höjning av driftsstödet har underlättat den ekonomiska situationen för många andratidningar. Men många andratidningar har små eller inga vinstmarginaler. Några tidningar be-

finner sig i riskzonen för nedläggning om inte ytterligare medel tillförs.

Av Presstödsnämndens årliga rapport Dagspressens ekonomi avseende år 1999 framgår att trenden med sjunkande upplagor och vikande annonsvolymerna består. Rapporten visar också att innevarande konjunkturuppgång fått mindre effekter på tidningsföretagens resultat år 1999 än väntat.

Mot bakgrund av många andratidningars svåra ekonomiska situation och för att ytterligare värna den publicistiska mångfalden föreslås därför en generell höjning av stödbeloppen för driftsstödet med 3 procent fr.o.m. den 1 januari 2001.

En höjning av driftsstödet med 3 procent motsvarar en extra kostnad på ca 14 miljoner kronor per år fr.o.m. år 2001.

### Endagstidningarna ges rätt att ingå i samdistributionen till lika pris

---

**Regeringens förslag:** Endagstidningarna ges rätt att ingå i samdistributionen till s.k. lika pris om de har minst en procent hushållstäckning i den blockregion där tidningens utgivningsort är belägen.

---

**Presstödsnämndens förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna är övervägande positiva till förslaget.

*Pressens Samdistribution AB* anser dock att ett högre pris skall kunna tas ut av endagstidningar som önskar delta i samdistributionen. Enligt *Pressens Samdistribution* är det ur administrativ synpunkt lika mycket arbete att registerhålla och sköta övrig administration av en endagstidning som det är för en tidning med tätare utgivningsfrekvens. I det exemplarpris som tidningarna betalar ryms såväl rörliga distributionskostnader som bidrag till administrativa kostnader. Därför tillför en tidning med utgivning en gång per vecka, med likaprisättning, betydligt mindre till administrationen än vad en tidning med tätare utgivningsfrekvens gör trots att endagstidningen alstrar lika mycket kostnader. Förslagsvis skulle priset kunna vara 15 procent högre än vad det är för inom regionen utgivna tidningar. I andra hand anser *Pressens Samdistribution* att endagstidningarna alltid skall betala det 10 procent hög-

re priset oaktat om tidningen utges inom aktuell region eller ej.

*Tidningstjänst AB* anser att en ändring av prisdifferensen på 10 procent bör ske om vunna praktiska erfarenheter visar på större skillnader än vad som kunnat förutses. Tidningstjänst anser det också rimligt, främst av kostnads- och kvalitetsskäl, att i nuläget begränsa endagstidningarnas deltagande i samdistributionen till tidningar med lokal och regional spridning.

**Skälen för regeringens förslag:** Distributionsstödet fyller en viktig funktion i den statliga presspolitiken. Genom att verka som en sammanhållande faktor i samdistributionen bidrar stödet till en effektiv distribution av dagstidningar och underlättar en bred spridning av dagstidningar. Stödet motverkar också att stora tidningsföretag använder distributionen som ett konkurrensmedel gentemot mindre tidningar.

Distributionsstödet infördes år 1970 och systemet omfattade från början alla samdistribuerade dagstidningar oavsett periodicitet. År 1985 uteslöts endagstidningarna från rätten att buddistribueras till s.k. lika pris då de ansågs skapa problem för distributörerna. Endagstidningarna kan fortfarande buddistribueras och uppbära distributionsstöd men då distributionsföretagen ofta begär ett högre pris för dessa tidningar föredrar de flesta att distribuera via posten.

Distributionsstöd får lämnas för varje abonnentat exemplar av en dagstidning som distribueras av ett distributionsföretag eller av ett postbefordringsföretag i lantbrevbärarturer eller särskilda tidningsutdelningsturer. Minst två tidningsföretag måste delta.

Distributionsstödet betalas ut till distributions- eller postbefordringsföretaget som sedan tillgodoför tidningsföretaget dess andel av detta belopp. De företag som distribuerar skall – för tidningar som kommer ut minst två dagar i veckan – tillämpa en sådan prissättning att storleken på den enskilda tidningens abonnerade upplaga inom distributionsområdet inte inverkar på distributionsavgiften per distribuerat exemplar.

Om det blir väsentliga kostnadsskillnader på grund av att tidningar väger olika mycket per exemplar, att någon av tidningarna föranleder mer administrativt arbete än de andra eller att någon av tidningarna föranleder särskilda transportkostnader får dock prissättningen anpassas till dessa skillnader. En sådan prissättning får däremot inte innebära att priset för distributionen av ett exemplar av den mest kostnadskrävande tidningen blir mer än 10 procent högre än priset

för distribution av ett exemplar av den minst kostnadskrävande tidningen.

Enligt Presstödsnämndens rapport (dnr Ku2000/1412/Me) visar det sig att många företag med endagstidningar vill att tidningarna buddistribueras om lika pris tillämpas. Det skäl som framför allt anförs för denna önskan är bättre service till tidningarnas abonnenter. Även flertalet distributörer accepterar distribution av endagstidningar till lika pris om än med vissa reservationer. De invändningar som framförts gäller önskemål om möjligheter till ökad prisdifferentiering på grund av ökad administration och risken för att budorganisationen måste ändras. Önskemål har också framkommit om att begränsa rätten att ingå i samdistributionen till regionala och lokala endagstidningar.

Presstödsnämndens bedömning är att distributörerna klarar den ökade arbetsbelastningen utan att förändra budorganisationen. Enligt rapporten visar erfarenheter från orter där endagstidningar har en relativt hög hushållstäckning att samdistribution är möjlig med befintlig organisation. Den belastning på administrationen av distributionen som detta medför bör, enligt nämnden, rymmas inom den prisdifferentiering på 10 procent som nu är tillåten. Nämnden menar vidare att det kan antas att det främst är lokala och regionala endagstidningar som kommer att välja buddistribution då riksspridda endagstidningar får tillkommande kostnader för transporter till utlämningsställen som gör buddistribution dyrare än postdistribution.

Enligt regeringens bedömning riskerar endagstidningarna med nuvarande system att hamna i ett sämre konkurrensläge än de samdistribuerade tidningarna. Om endagstidningarna slås ut innebär det minskad mångfald på dagstidningsmarknaden.

Möjligheten att ingå i samdistributionen till lika pris förbättrar endagstidningarnas service till sina abonnenter samt bidrar till att öka dessa tidningars status. Regeringen föreslår därför att endagstidningarna ges rätt att delta i samdistributionen till lika pris.

Enligt regeringens uppfattning bör dock rätten att ingå i samdistributionen till lika pris begränsas till att framför allt avse endagstidningar med lokal och regional spridning. Därför föreslås att endast endagstidningar som har minst en procent hushållstäckning i den blockregion där tidningens utgivningsort är belägen skall ha rätt att ingå i samdistributionen till lika pris.

Regeringens instämmer i nämndens slutsatser att den belastning som de föreslagna förändringarna kan medföra för administrationen av distributionen bör kunna rymmas inom den prisdifferentiering på 10 procent som nu är tillåten.

Kostnaden för reformen ryms inom ramen för anslaget för presstödet.

Regeringen avser att ge Presstödsnämnden i uppdrag att följa upp effekterna av förslaget.

### Övriga frågor om presstödet

I juni 2000 presenterade Kulturdepartementet en promemoria (dnr Ku2000/2004/Me) med förslag om ändringar i presstödsförordningen (1990:524). I promemorian föreslås att en tidning som vid samverkan med annan tidning inte uppnår gränsen på minst 51 procent eget redaktionellt innehåll skall ha rätt till avtrappat driftsstöd under fyra år. Promemorian har remissbehandlats. Ett remissmöte hölls i augusti 2000. Frågan bereds för närvarande vidare inom Regeringskansliet.

Regeringen gav i november 1999 Presstödsnämnden i uppdrag att se över fördelningen av det begränsade driftsstödet (dnr Ku1999/3210/Me). Redovisningen av uppdraget skulle innehålla en bedömning av om dagstidningsföretag på vissa i presstödsförordningen angivna orter även i fortsättningen skulle ta emot begränsat driftsstöd och om det fanns andra orter som borde tillkomma. Presstödsnämnden lämnade i mars 2000 in en rapport till regeringen med anledning av detta uppdrag (dnr Ku2000/782/Me). Av rapporten framgår bl.a. att nämnden anser det vara tveksamt att behålla det begränsade driftsstödet på Gotland, medan det finns skäl att ge fortsatt stöd till tidningarna på övriga orter. Rapporten har remissbehandlats. Remissinstanserna har i huvudsak lämnat förslaget utan erinran. Ett par instanser uttryckte dock tveksamhet inför förslaget att ta bort stödet på Gotland.

Mot bakgrund av vad som framkommit under beredningen samt att Presstödsnämnden redan i dag har möjlighet att differentiera det begränsade driftsstödet med hänsyn till vad som i det enskilda fallet är skäligt finner regeringen för närvarande inte tillräckliga skäl att genomföra några förändringar med anledning av förslagen i rapporten.

Riksdagen har gett regeringen tillkänna att regeringen bör uppmärksamma dels ansöknings-

proceduren och belopp för det begränsade driftsstödet, dels vilka förutsättningar som finns att ge lokalt och regionalt spridda lågfrekventa tidningar ytterligare möjligheter att marknadsföras genom gratisutdelning (bet. 1997/98:KU1, rskr. 1997/98:94).

Bland annat dessa frågor behandlades i en promemoria från Kulturdepartementet i juni 1999 (dnr Ku1999/1913/Me). Promemorian har remissbehandlats.

I promemorian gjordes bl.a. bedömningen att ett stort antal gratisutdelningar kan leda till att endagstidningarna kan börja närma sig gränsen för att bli annonsblad. Slutsatsen drogs att det inte fanns tillräckliga skäl för en förändring av nuvarande praxis beträffande gratisutdelning. Mot bakgrund härav anser regeringen att det inte finns skäl för att föreslå förändrade regler i detta avseende.

I promemorian gjordes också bedömningen att om önskemålet att ge bidrag varje år utan särskild ansökan skulle tillmötesgå skulle skälighetsbedömningen när det gäller stöd till tidningar som ges ut i berörda kommuner avskaffas. Slutsatsen drogs att det därför saknades goda grunder att föreslå ändringar när det gäller det begränsade driftsstödet i aktuellt avseende. Regeringen anser mot denna bakgrund att det inte finns skäl att föreslå några förändringar.

### Slutsatser

Med anledning av ovanstående förslag föreslår regeringen att anslaget för år 2001 anvisas 539 029 000 kronor. För år 2003 minskas anslaget med 5 miljoner kronor motsvarande den tillfälliga förstärkning som utgår åren 2000–2002.

**Tabell 5.4 Beräkning av anslaget för 2001**

<i>Tusental kronor</i>	
Anslag 2000	536 579
Nivåhöjning	+2 450
<b>Förslag 2001</b>	<b>539 029</b>

### 5.1.3 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar

**Tabell 5.5 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	123 538	Anslags-sparande	7 616
2000	Anslag	127 300	Utgifts-prognos	124 109
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>127 300</b>		
2002	Beräknat	127 300		
2003	Beräknat	127 300		

Från anslaget ges bidrag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar.

Anslagssparandet för år 1999 beror delvis på att nya taltidningar ännu inte startat utgivningen i den omfattning som är möjlig inom ramen för anslaget. Regeringen har beslutat om indragning med 3 998 000 kronor av anslagssparandet.

#### Regeringens överväganden

Det växande antalet taltidningar under några år har medfört en ökad geografisk spridning över landet och en ökad mångfald på taltidningsmarknaden. Fördelningen av ersättningen till tidningsföretag som ger ut taltidningar fungerar väl och det är viktigt att taltidningar kan fortsätta att erbjudas i ytterligare delar av landet.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2001 anvisas 127 300 000 kronor.

### 5.1.4 27:4 Radio- och TV-verket

**Tabell 5.6 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	10 733	Anslags-sparande	646
2000	Anslag	8 186	Utgifts-prognos	8 832
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>10 847</b>		
2002	Beräknat	11 489 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	10 936 <sup>2</sup>		

<sup>2</sup> Motsvarar 11 257 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>3</sup> Motsvarar 10 487 tkr i 2001 års prisnivå.

Radio- och TV-verket skall besluta i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och TV-sändningar riktade till allmänheten i de fall uppgifterna inte ligger på rege-

ringen eller någon annan särskilt angiven myndighet.

Det anslagssparande som Radio- och TV-verket uppvisar för år 1999 beror till stor del på att verket har befunnit sig i ett uppbyggnadskede och inte har kunnat genomföra vissa av sina arbetsuppgifter fullt ut. Anslagssparandet från år 1999 förväntas förbrukas under år 2000, bl.a. för personalomkostnader i samband med nya arbetsuppgifter som ålagts verket.

#### Regeringens överväganden

Radio- och TV-verket har under år 1999 beviljat 160 nya sändningstillstånd för närradio. Antalet sändningssorter var 168 vid utgången av år 1999. Antalet förordnade lokala kabelsändarföretag uppgick till 28, vilket är en ökning med två sedan år 1998. Verket har meddelat 19 tillfälliga tillstånd för ljudradio- och televisionssändningar. Under året har verket lagt stora resurser på att handlägga ansökningar om tillstånd att sända marksänd digital TV, som uppgick till 38 stycken. Vidare har verket registrerat 41 utgivare för databaser i enlighet med 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Radio- och TV-verket visar för år 1999 goda resultat när det gäller att främja möjligheterna till mångfald inom radio och television genom bl.a. tillsyn och bevakning av utvecklingen inom medieområdet. Radio- och TV-verket svarar för en snabb och rättssäker tillståndsgivning. Arbetet med att följa utvecklingen inom medierna och publicera relevant information om medieområdet är fortsatt angeläget.

I budgetpropositionen 1999/2000:1, utg. omr. 1, angav regeringen att för åren 2001 och 2002 beräknas en ökning av anslagen för Radio- och TV-verket och Granskningsnämnden för radio och TV under förutsättning att riksdagen beslutar om en reformering av lagstiftningen för den kommersiella lokalradion. Under vintern 2000 lade regeringen fram en proposition om nya bestämmelser för den kommersiella lokalradion (prop. 1999/2000:55). Med stöd av 2 kap. 12 § regeringsformen beslutade riksdagen att förslaget om de nya reglerna för den kommersiella lokalradion skall vila i minst tolv månader. Radio- och TV-verket beräknas trots detta vara i behov av 300 000 kronor under år 2001 för arbetsuppgifter som har samband med denna reform. För år 2002 beräknas en ökning av anslaget med yt-

terligare 240 000 kronor för sådana arbetsuppgifter.

Radio- och TV-verket har de senaste åren fått flera nya uppgifter utan motsvarande medelstillskott. Därför föreslås att anslaget år 2001 tillförs 1,1 miljoner kronor för arbetet med marksänd digital-TV. För år 2002 beräknas 770 000 kronor för denna uppgift. Anslaget minskas därför med 330 000 kronor. Från och med år 2003 beräknas dessa arbetsuppgifter kunna finansieras inom anslaget, varför detta beräknas minska med 770 000 kronor. Anslaget föreslås också höjas med 1 miljon kronor för uppgiften att meddela föreskrifter och utöva tillsyn i frågor som rör användningen av standarder för sändning av TV-signaler.

Regeringen föreslår att Radio- och TV-verket anvisas 10 847 000 kronor för år 2001.

**Tabell 5.7 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor

Anslag 2000	8 186
Pris- och löneomräkning	+261
TV-standarder	+1 000
Digital-TV	+1 100
Lokalradioreform	+300
<b>Förslag 2001</b>	<b>10 847</b>

### 5.1.5 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV

**Tabell 5.8 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	7 031	Anslags-sparande	1 490
2000	Anslag	7 421	Utgifts-prognos	8 011
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>8 164</b>		
2002	Beräknat	8 942 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	9 142 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 8 754 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 8 754 tkr i 2001 års prisnivå.

Granskningsnämnden skall genom efterhandsgranskning utöva tillsyn över att programföretagen följer reglerna som rör innehållet i ljudradio- och TV-sändningar till allmänheten. Vidare skall nämnden följa innehållet i utländska ljudradio- och TV-sändningar som riktas till den svenska allmänheten. Nämnden granskar program efter anmälan eller på eget initiativ.

En del av anslagssparandet förväntas förbrukas för det fortsatta arbetet med utbudsstudier.

### Regeringens överväganden

Nämndens efterhandsgranskning av innehållet i radio- och TV-sändningar riktade till allmänheten överensstämmer med målet om att motverka skadliga inslag i massmedierna.

De s.k. utbudsstudierna utgör ett viktigt led för att få fram information om mångfalden och tillgången till ett varierat utbud i massmedierna. Nämndens arbete med denna typ av rapporter bör därför fortsätta i ytterligare ett år. Granskningsnämndens anslag för år 2001 föreslås öka med 450 000 kronor för detta ändamål.

Nämndens verksamhet finansieras delvis genom att medel anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida (se utg. omr. 17). För år 2001 föreslås att 5 552 000 kronor (68 procent) delfinansierar nämndens verksamhet.

I budgetpropositionen 1999/2000:1, utg. omr. 1, angav regeringen att för åren 2001 och 2002 beräknas en ökning av anslagen för Radio- och TV-verket och Granskningsnämnden för radio och TV under förutsättning att riksdagen beslutar om en reformering av lagstiftningen för den kommersiella lokalradion. Under vintern 2000 lade regeringen fram en proposition om nya bestämmelser för den kommersiella lokalradion (prop. 1999/2000:55). Med stöd av 2 kap. 12 § regeringsformen beslutade riksdagen att förslaget om de nya reglerna för den kommersiella lokalradion skall vila i minst tolv månader. För år 2001 föreslås därför ingen höjning av nämndens anslag i detta avseende. För år 2002 beräknas en ökning av anslaget med 540 000 kronor för arbetsuppgifter i samband med detta förslag.

Regeringen föreslår att Granskningsnämnden för radio och TV tilldelas totalt 8 164 000 kronor för år 2001.

**Tabell 5.9 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor

Anslag 2000	7 421
Pris- och löneomräkning	+293
Utbudsstudier	+450
<b>Förslag 2001</b>	<b>8 164</b>

## 6 Politikområde Samepolitik under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

### 6.1 Ändringar i sametingslagen (1992:1433)

---

**Regeringens förslag:** Sametingslagen (1992:1433) ändras så att inslaget av personval vid val till Sametinget i stort ansluter till vad som gäller enligt vallagen (1997:157) för val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. Vidare föreslås vissa språkliga ändringar i bestämmelserna om valkuverten, också det som en anpassning till vad som gäller enligt vallagen.

---

#### Ärendet och dess beredning

En promemoria med förslag, som i huvudsak överensstämmer med regeringens förslag, har upprättats inom Jordbruksdepartementet. Valprövningsnämnden, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket och Sametinget har beretts tillfälle att lämna synpunkter på promemorian. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt förslagen eller lämnat dem utan erinran.

### Skälen för regeringens förslag

#### *Personvalsinslaget*

Det valsystem som i dag gäller för Sametinget överensstämmer i stort med det system som gällde för val till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige enligt den tidigare gällande vallagen (1972:620). Det kan karakteriseras som ett partival. Inslaget av personval är obetydligt. Det får i allmänhet anses vara en ganska låg grad av sannolikhet för att möjligheten att skriva till eller stryka en kandidat på valsekeln skall ha någon effekt på den slutliga namnordningen.

Frågorna om ett ökat inslag av personval i valen till riksdagen och till landstings- och kommunfullmäktige var föremål för ett flertal olika utredningar under senare hälften av förra århundradet. De överväganden som då gjordes ledde till att det i 3 kap. 1 § första stycket regeringsformen infördes en bestämmelse, enligt vilken röstning vid val till riksdagen sker på parti med möjlighet för väljarna att avge särskild personröst. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 1995. Sedan det fastlagts i grundlag att det svenska valsystemet utgår från ett partival, men att det skall finnas en möjlighet för väljarna att avge en särskild personröst, antog riksdagen 1997 den nu gällande vallagen (1997:157).

Bestämmelserna i den nya vallagen bygger till stora delar på den tidigare lagstiftningen, men väsentliga nyheter infördes också. Det gäller bl.a. möjligheten för väljarna att avge en särskild personröst genom att göra en markering på valsekeln för den kandidat som de helst vill se vald.

Det är i första hand de särskilda personrösterna som avgör vilken kandidat som blir vald. Dock gäller att en kandidat måste ha fått en viss andel av partiets röstetal i valkretsen för att de särskilda personrösterna skall beaktas. För riksdagsval är denna spärr 8 procent medan en spärr på 5 procent gäller för val till landstings- och kommunfullmäktige samt till Europaparlamentet. Vidare gäller för val till landstings- och kommunfullmäktige att en kandidat måste ha fått lägst 100 respektive 50 särskilda personröster för att dessa skall beaktas. Tillskrivna namn beaktas inte längre på valsedlar för partier som registrerat beteckning och anmält kandidater. Inte heller beaktas längre strykningar av kandidatnamn på valsedlar.

Direktiven till de olika utredningar och kommittéer som föregick 1997 års vallagsreform omfattade inte frågan om utformningen av valsystemet för Sametinget. Inte heller den proposition med förslag till den nya vallagen som regeringen förelade riksdagen innehöll någon analys av eller förslag till förändringar av Sametingets valsystem. De ändringar i sametingslagen som ändå gjordes i samband med antagandet av den nya vallagen var följdändringar beträffande hänvisningar till bestämmelser i den äldre vallagen. De reformer som den nya vallagen innebar kom alltså inte att omfatta val till Sametinget.

Ledamöterna i Sametinget utses av samerna själva i direkta val i ett proportionellt valsystem. Enligt regeringens mening bör den närmare utformningen av valsystemet för Sametinget grundas på samma överväganden som varit bestämmande vid utformningen av valen till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. En för Sametingets del avvikande utformning av valbestämmelserna i förhållande till vad som gäller för de allmänna valen enligt vallagen bör komma i fråga endast om särskilda skäl talar för detta.

När det gäller frågan om ett ökat inslag av personröstning anser regeringen att de överväganden som låg till grund för personvalsreformen för de allmänna valen har samma bärkraft för val till Sametinget. Enligt regeringens mening finns det inte några särskilda skäl som bör föranleda en annan ordning för val till Sametinget. Regelverket för val till Sametinget bör därför ändras på så sätt att en möjlighet att avge en särskild personröst införs med bestämmelserna i vallagen som förebild. Utseende av ledamöter och ersättare skall i första hand ske på grundval av kandidaternas personliga röstetal. För att inte denna regel skall få alltför stort genomslag i förhållande till

rangordningen av kandidaterna i nomineringsprocessen bör regeln kompletteras med en procentspärr. I likhet med vad som gäller för val till riksdagen bör denna spärr ligga på 8 procent av partiets röstetal. För att förhindra att mycket små grupper avgör namnordningen bör det i enlighet med vad Sametinget har anfört i sitt remissvar också finnas en spärr i absoluta tal. Regeringen delar tingets uppfattning att denna spärr bör sättas till 25 särskilda personröster.

En del av personvalsreformen i de allmänna valen utgjordes av en begränsning av den fria nomineringsrätten. Detta innebar att bestämmelser infördes om att tillskrivna namn på valsedlar inte skall beaktas för de partier som registrerat partibeteckning och anmält kandidater. För val till Sametinget gäller redan sedan tidigare att kandidater liksom grupper, partier eller liknande sammanslutningar skall registreras av valnämnden. Andra kandidater än dessa är inte valbara. Vidare gäller sedan tidigare att ett tillskrivet namn inte beaktas om kandidaten inte är valbar. Denna regel bör enligt regeringens mening kompletteras med en generell bestämmelse om att ett tillskrivet namn på en valsedel inte skall beaktas.

Införandet av ovan beskrivna inslag av personval medför att behovet av att göra strykningar på valsedlarna bortfaller. Strykningar bör därför, i likhet med vad som gäller i de allmänna valen, inte längre beaktas.

De nu föreslagna förändringarna av valsystemet för Sametinget innebär att regelverket i högre grad än vad nu är fallet kommer att överensstämma med de bestämmelser som gäller för valen till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. Detta gör att väljarna får lättare att förstå hur valet skall gå till och på vilket sätt ledamöterna utses.

När väljarna skall ta ställning till vilken kandidat som skall tilldelas en personröst är det viktigt att de har god kunskap om vilka kandidater som en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning har nominerat. En viktig informationskälla är valsedlarna. Erfarenheter från tidigare val till Sametinget visar att antalet valsedlar med olika namnlistor varit stort. Antalet valsedlar måste därför begränsas för att personvalsinslaget skall kunna få någon reell betydelse för valutgången. En begränsning är också nödvändig för att den förenkling av röstsammanräkningen och mandatfördelningen som de föreslagna förändringarna bör innebära, inte skall utebli. Ansvar för detta ligger, liksom vid val till riksdagen, lands-



tings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet, på de grupper, partier och liknande sammanslutningar som ställer upp i valet. Regeringen anser inte att det finns några särskilda skäl att reglera denna fråga för val till Sametinget.

#### *Valkuvert m.m.*

Det kuvert som en väljare vid röstningen lägger sin valsedel i betecknas i sametingslagen innerkuvert. Motsvarande kuvert betecknas i vallagen valkuvert. Olika beteckningar på kuvert med samma funktion kan vara förvirrande för väljarna. Några särskilda skäl att ha en annan beteckning i sametingslagen på detta kuvert än vad som gäller enligt vallagen finns inte. Härtill kommer att kostnaderna för att tillhandahålla kuverten kan minska något om samma beteckning används. Regeringen föreslår därför att beteckningen innerkuvert ersätts med beteckningen valkuvert.

I samband med 1997 års följdändringar i sametingslagen uppstod en brist i regelverket. Denna brist består i att hänvisningen till bestämmelserna i vallagen om hur ledamöterna skall utses har fallit bort. Skrivfel uppstod dessutom i 2 kap. 2 § samt i 3 kap. 3 och 32 a §§. Dessa fel och brister bör nu rättas till.

#### *Kostnader och ikraftträdande*

Med undantag för det ökade inslaget av personal innebär de föreslagna ändringarna en betydande förenkling av sammanräkningen i och med att tillskrivna namn och strykningar inte behöver beaktas. Mindre arbete krävs därmed för bedömning av valsedlar och säkerheten vid sammanräkningen ökar. Detta innebär starkare garantier för ett snabbt och säkert valresultat. Ändringen av beteckningen på valkuverten innebär en mindre besparing i tryckkostnader. Eftersom ändringarna ansluter till vad som gäller för övriga val i landet förutses inte några ökade kostnader för information om de nya bestämmelserna.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001. Det innebär att de nya bestämmelserna kommer att gälla vid det val till Sametinget som skall hållas i maj 2001.

## 6.2 Budgetförslag

Anslaget D3 Sametinget redovisas inom utgiftsområde 1 men verksamheten ingår i politikom-

rådet Samepolitik inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.

### 6.2.1 45:1 Sametinget

**Tabell 6.1 Anslagsutvecklingen**

Tusental kronor				
1999	Utfall	12 096	Anslags-sparande	2 092
2000	Anslag	15 309	Utgifts-prognos	16 315
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>14 703</b>		
2002	Beräknat	15 010 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	15 340 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 14 703 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 13 703 tkr i 2001 års prisnivå.

Sametinget är en statlig förvaltningsmyndighet och samtidigt ett samiskt folkvalt organ. Sametinget inledde sin verksamhet i augusti 1993. De övergripande målen är enligt sametingslagen (1992:1433) att verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget skall bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas.

#### Revisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionsverket revisionsberättelse fick Sametinget en invändning eftersom årsredovisningen inte hade beslutats av Sametinget. Årsredovisningen skall enligt förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget fattas av Sametinget och inte av dess styrelse.

#### Regeringens överväganden

Regeringen har sedermera ändrat förordningen med innebörd att det ansvar för myndighetens verksamhet och de uppgifter som tidigare låg på plenum, bland annat undertecknande av årsredovisningen, nu överförs till tingets styrelse.

**Tabell 6.2 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor	
Anslag 2000	15 309
Pris och löneomräkning	194
<b>Förslag 2001</b>	<b>14 703</b>



## 7 Anslag som inte ingår i något politikområde

### 7.1 Omfattning

Följande anslag inom utgiftsområde 1 ingår inte i något politikområde:

- 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten
- 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.
- 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader
- 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen
- 90:5 Regeringskansliet m.m.
- 90:6 Stöd till politiska partier

Riksdagens verksamhet och anslag presenteras samlat. Därefter hanteras övriga anslag separat.

### 7.2 Utgiftsutvecklingen

**Tabell 7.1 Utgiftsutvecklingen för anslag som inte ingår i något politikområde**

*Milljoner kronor*

	Utfall 1999	Anslag 2000 <sup>1</sup>	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	490,7	513,4	557,2	<b>559,6</b>	596,7	609,7
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader	430,4	432,0	500,5	<b>440,6</b>	443,6	452,8
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	39,7	44,0	44,8	<b>45,8</b>	46,2	47,2
<b>Delsumma för riksdagens anslag</b>	<b>960,8</b>	<b>989,4</b>	<b>111,2</b>	<b>1 046,0</b>	<b>1 086,5</b>	<b>1 109,7</b>
90:1 Kungliga hov och slottsstaten	79,4	79,7	79,7	<b>84,1</b>	84,4	88,3
90:5 Regeringskansliet m.m.	2 329,3	2 730,2	2 734,7	<b>3 269,6</b>	2 853,7	2 916,6
90:6 Stöd till politiska partier	140,0	145,2	145,2	<b>145,2</b>	145,2	145,2
<b>Totalt för anslag som inte ingår i något politikområde</b>	<b>3 509,5</b>	<b>3 944,5</b>	<b>4 062,1</b>	<b>4 544,9</b>	<b>4 169,8</b>	<b>4 259,3</b>

<sup>1</sup> Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

## 7.3 Riksdagens verksamhet och anslag

### 7.3.1 Omfattning

Riksdagens budget inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse omfattar dels riksdagsledamöternas ersättningar och resor, stödet till partigrupperna samt den inre riksdagsförvaltningen, dels riksdagens ombudsmän.

Den löpande verksamheten, som finansieras över ramanslagen 90:2 Riksdagens ledamöter och partier och 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader, lämnade ett överskott på ca 125 miljoner kronor jämfört med budgeten. Huvudorsakerna till det fortsatta anslagssparandet har varit svårigheter med att förutse kostnadsfördelningen över åren för fleråriga projekt. Ett antal större projekt har försenats, bl.a. på grund av brist på personal, och andra projekt har inte påbörjats förrän under senare delen av 1999. Besparingar på resekostnader samt kostnadsbesparande upphandlingar har medfört ytterligare överskott jämfört med budget. Under 2000 har en indragning av anslagssparandet från 1999 på anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader gjorts med 3 miljoner kronor.

## 7.4 Mål

De övergripande målen för riksdagsförvaltningen är att tillhandahålla de resurser och den service som behövs för att det parlamentariska arbetet i Sveriges riksdag skall kunna bedrivas effektivt, rationellt och med hög kvalitet. Riksdagsförvaltningen skall skapa goda och rationella arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter och anställda. Därutöver skall riksdagsförvaltningen genom aktiv information verka för att allmänhetens intresse och kunskaper om riksdagen och dess arbete ökar samt skapa goda förutsättningar för riksdagens engagemang i det internationella parlamentariska arbetet.

## 7.5 Resultatbedömning

### Resultat

Aktiviteterna i riksdagen och kammaren var lägre under 1999 än under 1998. Antalet propositioner och följdmotioner minskade. Antalet motioner under allmänna motionstiden sjönk. Riksdagsutskottet tog fram 258 betänkanden 1998/99, mot 348 året dessförinnan. Flera utskott hade lagt ned ett ambitiöst arbete på att behandla mål- och resultatfrågor i utskottsbetänkandena under året.

En förbättring av arbetssituationen för riksdagens ledamöter har inletts genom möjligheterna för partikanslierna i riksdagen att anställa politiska sekreterare som handläggare till riksdagsledamöterna. Detta innebär att ytterligare ca 50 personer fått arbetsplatser i riksdagen. Ytterligare 84 nya bostäder i form av övernattningslägenheter till riksdagens ledamöter har tagits i anspråk. Förbättringar har gjorts på den data-tekniska sidan för att öka tillgängligheten samt för att förbättra möjligheten att ta del av ljud och rörliga bilder på datorskärmarna för riksdagsledamöter, personal vid partikansliet och tjänstemän i riksdagsförvaltningen. Arbetet med att 2000-säkra riksdagens datasystem och tekniska system har bl.a. resulterat i att riksdagsförvaltningen nu har en kris- och beredskapsplan för dessa system.

Antalet besök på riksdagens webbplats har ökat med 50 procent sedan föregående år. Dessutom har antalet e-postfrågor ökat. Besöken på EU-upplysningens webbplats ökade med 60 procent. Mediebevakningen av riksdagsdebatter och aktiviteter i riksdagen har varit god. Sveriges Television har direktsänt alla större debatter och samtliga frågestunder i riksdagen. Tidningen Från Riksdag & Departement ökade sin läsekrets från 73 000 år 1998 till 81 000 år 1999 enligt en särskild läsundersökning. Det elektroniska materialet vid Riksdagsbiblioteket har vuxit, och under 1999 gick en större del av förvärvsanslaget till inköp av elektroniska medier.

Riksdagens internationella kontakter har under 1999 varit intensiva. För stora delar av riksdagsförvaltningen är internationaliseringen ett påtagligt inslag i arbetet.

## Analys och slutsatser

Riksdagens arbete och förvaltningens organisation är inne i en utvecklingsprocess.

Sammantaget innebär förändringarna delvis nya krav på riksdagsförvaltningen och dess personal. En god planering och samarbete mellan förvaltningens olika delar är en förutsättning för att kunna nå uppställda mål på effektivast möjliga sätt inom givna ekonomiska ramar och med fullt utnyttjande av personalens samlade kompetens. Inom ramen för förändringsarbetet kommer metoderna för såväl uppföljning av verksamheten som kostnadsredovisningen att utvecklas. Resultatet av detta arbete kan dock presenteras tidigast i årsredovisningen för 2001.

### Konstitutionsutskottets behandling av riksdagsförvaltningens årsredovisning 1998

Konstitutionsutskottet noterade i betänkande 1999/2000:KU8, rskr. 1999/2000:122 att det pågår ett arbete inom den särskilda organisationskommittén under Riksdagskommittén med att bl.a. ta fram förslag till instruktion för hela riksdagsförvaltningen. Med hänsyn till detta ville utskottet inte ta något initiativ i fråga om s.k. femårsanalyser avseende riksdagsförvaltningen. Enligt utskottets mening fanns det anledning att framhålla vikten av att resultatredovisningen blir rättvisande och substantiell och att förvaltningskontoret i detta avseende bör sträva efter att redovisa resultatmätt och måluppnående i ökad omfattning.

Utskottets granskning av förvaltningskontorets redogörelse för sin verksamhet föranledde i övrigt inte något särskilt uttalande. Med anledning av utskottets uttalande har medel avsatts i budgetförslaget för 2001 för att utveckla riksdagsförvaltningens resultatredovisning.

## 7.6 Revisionens iakttagelser

Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar som gäller Riksdagens förvaltningskontor och Riksdagens ombudsmän i revisionsberättelsen för 1999.

## 7.7 Budgetförslag

### 7.7.1 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

**Tabell 7.2 Anslagsutvecklingen**

*Tusental kronor*

1999	Utfall	490 713	Anslags- sparande	43 821
2000	Anslag	513 360	Utgifts- prognos	557 181
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>559 647</b>		
2002	Beräknat	596 697 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	609 748 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 584 547 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 584 547 tkr i 2001 års prisnivå.

Från anslaget finansieras arvoden, kostnadsersättning och traktamenten till riksdagens ledamöter, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter m.fl. Vidare finansieras reseersättningar vid resor inom Sverige, sjukvårdskostnader och utbildning för riksdagens ledamöter. Även kostnader för ledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete, såsom Europarådet och Interparlamentariska unionen (IPU), liksom bidragen till ledamöternas enskilda studieresor finansieras från anslaget. I anslaget ingår även stödet till partigrupperna i riksdagen. Därutöver föreslås att kostnader för riksdagens ledamöters datakommunikation (ISDN) med 5,8 miljoner kronor, som finansieras över anslag 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader, fr.o.m. 2001 skall finansieras över anslag 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

### Förvaltningsstyrelsens överväganden

Riksdagen godkände vid behandlingen av budgeten för 2000 ett förslag om förändrat stöd till ledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (prop. 1999/2000:1, utgiftsområde 1 s. 18 f. bet. 1999/2000:KU1, rskr. 1999/2000:58). Syftet var att förbättra ledamöternas arbetssituation, och förslaget innebar dels bekostande av handläggarghjälp – politiska sekreterare – åt riksdagens ledamöter, dels ett förstärkt basstöd till partigrupperna i riksdagen.

Riksdagen ställde sig bakom förslaget och godkände inriktningen av den fortsatta utbyggnaden av stödet till ledamöterna och partigrupperna i riksdagen inklusive utbyggnaden för år

2001. Efter 2002 planeras en utvärdering av reformen som underlag för ett beslut om den återstående delen av reformen.

Reformen innebär att stödet ökas 2001 med sammanlagt ca 10 miljoner kronor, vilket medför att stödet uppgår till drygt 114 miljoner kronor. Ökningen fördelas jämnt mellan stödet till ledamöterna och basstödet till partigrupperna.

För stödet till riksdagens ledamöter tillskjuts således ca 5 miljoner kronor till beräkningsunderlaget för politiska sekreterare. Det innebär att beräkningsunderlaget för en politisk sekreterare räknas upp från 32 200 kronor till 34 500 kronor per månad.

Basstödet till partigrupperna ökas med ca 5 miljoner kronor. Grundstödet blir då 1,7 miljoner kronor och tilläggsstödet 57 000 kronor. Beloppen för basstödet och stödet till ledamöterna fastställs numera i lag. Uppräkningen av beloppen kräver en ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagens ledamöter och partigruppernas arbete i riksdagen.

Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd under första halvåret 2001 medför för riksdagens del flera särskilda åtaganden. Riksdagen kommer att vara värd för ett antal EU-konferenser, bl.a. ett COSAC-möte med drygt 200 deltagare och en ordförandekonferens i utskottens regi. Därutöver förväntas ett stort antal utländska besökare och delegationer komma till riksdagen. Under hösten är riksdagen värd för en EU-talmanskonferens med talmän även från kandidatländerna. Konferensen föregås av en generalsekreterarkonferens. För att täcka behovet av extra medel under 2001 för dessa och liknande särskilda aktiviteter i anslutning till det svenska ordförandeskapet har 9,7 miljoner kronor beräknats.

För att erforderliga utgifter inom anslaget skall rymmas inom den totala summan av beräknad utgiftsnivå enligt proposition 1999/2000:1 för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. och anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader måste 30,2 miljoner kronor läggas över utgiftsnivån för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. och anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader läggas under utgiftsnivån med 32 miljoner kronor.

**Tabell 7.3 Beräkning av anslaget för 2001***Tusental kronor*

Anslag år 2000	513 360
Pris- och löneomräkning	6 130
Ökat resursbehov (politiska sekreterare)	10 000
Överföring från 90:3-anslaget	30 157
<b>Förslag 2001</b>	<b>559 647</b>

## 7.7.2 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader

**Tabell 7.4 Anslagsutvecklingen***Tusental kronor*

År	Utfall	430 373	Anslags-sparande	78 543
1999	Utfall	430 373	Anslags-sparande	78 543
2000	Anslag	431 965	Utgifts-prognos	500 508
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>440 649</b>		
2002	Beräknat	443 568 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	452 806 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 435 269 tkr i 2001 års prisnivå.<sup>2</sup> Motsvarar 435 269 tkr i 2001 års prisnivå.

## Förvaltningsstyrelsens budgetförslag

Utgifterna inom anslaget avser bl.a. löner, administration, fastighetsförvaltning, intern service, säkerhet, datateknik, förlagsverksamhet, bibliotek och informationsverksamhet. Det utökade stödet till riksdagens ledamöter innebär ökade kostnader för datorstöd, lokaler och service.

Medel för bl.a. riksdagsledamöternas datakommunikation (ISDN) föreslås föras över till anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. med 5,8 miljoner kronor.

Investeringarna beräknas uppgå till 81,6 miljoner kronor, vilket är en minskning jämfört med budgetåret 2000 då de beräknade investeringarna uppgår till 109,8 miljoner kronor. Av de totala investeringarna för 2001 föreslås 60,1 miljoner kronor finansieras genom anslag och återstoden, 21,5 miljoner kronor, genom upptagande av lån i Riksgäldskontoret.

Riksdagsförvaltningen<sup>7</sup> kommer även under 2001 att ansvara för flera stora projekt, men be-

<sup>7</sup> Fr.o.m. den 1 juli 2000 ersätter riksdagsförvaltningen riksdagensrättskontor (bet. 1999/2000:KU19, rskr. 212–214).

roende på att lånefinansieringen ökar belastas anslagsramen för vissa investeringar enbart med den del som avser räntor och amorteringar. Härigenom kommer förvaltningskostnaderna att bli väsentligt lägre de år stora investeringar skall genomföras, men det kommer också att medföra att riksdagsförvaltningen får en mer renodlad driftbudget med en åtskillnad på driftkostnader och investeringar.

Förslaget om ökat personligt stöd för ledamöterna i form av kvalificerad handläggarghjälp innebär att vissa IT-satsningar måste göras för att ge de nya handläggarna ett fullgott IT-stöd. Det gäller framför allt investeringar i persondatorer och programvara. Ett ökat antal användare av IT-stödet innebär också att belastningen på befintliga personalresurser på IT-sidan kommer att öka.

Budgetförslaget inom IT-verksamheten präglas av prioriteringar av infrastrukturen i IT-systemen. Åtgärder föreslås för att öka tillgängligheten i systemen, förbättra administrations- och övervakningsmöjligheterna och öka säkerheten. Vidare påbörjas uppbyggnaden av infrastruktur och system för att underlätta en säker och väl fungerande mobil kommunikation. Förslaget består av flera olika komponenter som omfattar investeringar i såväl maskinvara som programvara liksom även omfattande systemprogrammering.

En prioritering av användarstödet görs i form av ett ökat öppethållande för telefonbaserad användarghjälp under kvällar, helger och arbetsfria dagar. Under budgetåret påbörjas en successiv övergång från ett lösenordsbaserat inloggningsförfarande till ett system baserat på s.k. smarta kort. Målsättningen är att riksdagen helt skall ha gått över till smarta kort från början av 2003. Detta möjliggör säker påloggning, åtkomstskydd för data, förändringsskydd i form av digital signaturteknik och säker e-post.

Riksdagsprojektet URIS (utveckling av ärendehanteringssystem för riksdagens beslutsprocess) är ett flerårigt projekt vars första etapp beräknas bli slutförd under budgetåret 2000. Medel för att slutföra projektet ingår i budgetförslaget 2001.

Riksdagsbyggnaderna på Helgeandsholmen är grundlagda på rustbäddar av trä uppburna av tätt slagna träpålar. Hållfastheten i rustbäddar och träpålar äventyras om grundvattennivån inom holmen sjunker.

För att undersöka möjligheterna att utföra s.k. jetpelare i åsmaterialet på Helgeandsholmen, utförs under hösten 2000 ett fullskaleförsök. Un-

der 2001 görs utvärdering av fullskaleförsöket, kompletterande utredningar och provtagning samt projektering. Totalt uppskattas kostnaderna för att långsiktigt säkra riksdagsbyggnadernas grundläggning till 150–200 miljoner kronor. Insatserna för detta projekt under 2001 beräknas uppgå till 7 miljoner kronor, vilket föreslås lånefinansieras genom Riksgäldskontoret. Förstärkningsarbetet utförs enligt beräkningarna under 2001–2003. Vissa ytterligare ombyggnader inom kvarteret Cephalus, adress Salviigränd, föreslås finansieras genom lån i Riksgäldskontoret med 7 miljoner kronor.

I dagsläget saknas reservkraft för en mängd viktiga funktioner inom kvarteren Cephalus, Neptunus och Mercurius. Avsikten är att under 2001 utreda, projektera och påbörja en utbyggnad av reservkraften för dessa kvarter. För 2001 beräknas kostnaden till 3 miljoner kronor och föreslås lånefinansieras genom Riksgäldskontoret.

Intern-TV-systemet för riksdagsledamöternas arbetsrum är föråldrat och behöver bytas ut. Kostnaden beräknas uppgå till 2 miljoner kronor, och föreslås lånefinansieras genom Riksgäldskontoret. Medel har beräknats för att möjliggöra installation av en fast kameraanläggning i förstakammarsalen för utskottsutfrågningar och officiella talare. Kostnaden beräknas till 2,5 miljoner kronor och föreslås finansieras genom lån hos Riksgäldskontoret.

En fortsatt prioritering av åtgärder för att underlätta för handikappade att vistas i riksdagens lokaler kommer att göras under 2001. Exempel på sådana åtgärder är ombyggnad av toaletter, installation av automatiska dörröppnare, anpassning av knapptabläer m.m.

Riksdagsförvaltningen arbetar löpande för att stödja riksdagens internationella arbete. I arbetet ingår att stärka de internationella nätverken med studiebesök, utbytestjänst och särskild bevakning av internationella frågor. Kraven på det internationella arbetet kommer att öka under de närmaste åren, särskilt under 2001, i och med Sveriges ordförandeskap i EU. För att möta dessa krav är det av vikt att den kvalificerade språkutbildningen byggs ut och anpassas till de nya behov som ordförandeskapet medför. Främst kommer utbildningen att gälla engelska och franska.

## Förvaltningsstyrelsens överväganden

År 2001 kommer att kännetecknas av ökade insatser för att förbättra ledamöternas arbetssituation. Detta innebär bl.a. att antalet politiska sekreterare kommer att öka med ca 25 personer 2001. Dessutom avsätts medel för att förbereda EU-ordförandeskapet 2001. Dessa prioriteringar har krävt vissa neddragningar inom andra verksamheter inom förvaltningen samt lånefinansiering av vissa nya investeringar. Vidare genomförs ersättningsinvesteringar i långsammare takt än tidigare. Viss nyutvecklad teknik får vänta på införande liksom nya applikationer. En viss del av investeringarna, ca 21,5 miljoner kronor, föreslås finansieras via lån i Riksgäldskontoret.

Budgetförslaget innebär att föregående års restriktiva hållning till anspråk på ökade personalresurser fortsätter. Fortfarande förutsätts att en utökning inom viss verksamhet normalt skall lösas genom omfördelning eller neddragning inom annan verksamhet.

Den hyreshöjning på 1 368 000 kronor som aviserats till Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen, och de ökade kostnaderna för en tjänst avseende Justitieombudsmännens internationella verksamhet på 510 000 kronor föreslås finansieras genom neddragning av motsvarande belopp på anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader.

För budgetåret 2001 föreslås riksdagsförvaltningen få disponera en låneram på sammanlagt 92,8 miljoner kronor i Riksgäldskontoret avseende byggnadsinvesteringar med 74,9 miljoner kronor och anläggningstillgångar med 17,9 miljoner kronor.

**Tabell 7.5 Låneram för riksdagsförvaltningen**

Tusental kronor	
	Låneram
1999	28 600
2000	42 700
2001	21 500
<b>Totalt</b>	<b>92 800</b>

## Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 7.6 Intäkter som får disponeras**

Tusental kronor	
	Intäkter som får disponeras <sup>1</sup>
Utfall 1999	57 530
Prognos 2000	52 209
<b>Budget 2001</b>	<b>55 367</b>

<sup>1</sup> Intäkter av avgifter och andra ersättningar samt bidrag och finansiella intäkter

**Tabell 7.7 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor	
Anslag år 2000	431 965
Pris- och löneomräkning	6 719
Ökat resursbehov	34 000
Överfört till 90:2-anslaget	-30 157
Överfört till 90:4-anslaget	- 1 878
<b>Förslag 2001</b>	<b>440 649</b>

### 7.7.3 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

**Tabell 7.8 Anslagsutvecklingen**

Tusental kronor				
1999	Utfall	39 745	Anslags-sparande	844
2000	Anslag	43 998	Utgifts-prognos	44 842
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	45 756		
2002	Beräknat	46 170 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	47 208 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 45 187 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>2</sup> Motsvarar 45 187 tkr i 2001 års prisnivå.

Justitieombudsmännen övervakar att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Ombudsmännen skall också verka för att brister i lagstiftningen avhjälps. Verksamheten regleras av föreskrifter i 12 kap. regeringsformen och 8 kap. riksdagsordningen samt av lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.



## Resultatbedömning

### Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Under perioden 1 januari till 31 december 1999 nyregistrerades 4 943 ärenden, en ökning med ett ärende (0 procent) jämfört med kalenderåret 1998. Antalet avgjorda ärenden uppgick till 5 041, vilket innebär en ökning med 81 (1,6 procent) jämfört med föregående verksamhetsår. De oavgjorda ärendena i balans gick under verksamhetsåret ned med 8,5 procent, från 1 140 till 1 043. Under verksamhetsåret har inga åtal väckts. Fyra anmälningar för vidtagande av disciplinär åtgärd har gjorts. Ett initiativärende och 97 klagomålsärenden har överlämnats till annan myndighet för prövning och avgörande.

Antalet administrativa ärenden har ökat i antal från 196 ärenden 1998 till 246 ärenden 1999. Belastningen på ombudsmannaexpeditionens administrativa funktion har liksom under 1998 ökat. Uppgifter som exempelvis övergången till ett nytt ekonomisystem har tagit betydande personalresurser i anspråk.

En fortsatt ökning sker vidare av JO:s internationella engagemang och kontakter, särskilt vad gäller längre besök, 2–5 dagar, hos JO.

### Konstitutionsutskottets behandling av justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Konstitutionsutskottet behandlade justitieombudsmännens ämbetsberättelse för tiden 1 juli 1998–30 juni 1999 i betänkande 1999/2000:KU9. Utskottet anförde därvid följande:

”Den av utskottet företagna granskningen har inte gett anledning till något särskilt uttalande.”

### Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Verksamhetsmålet för 2001 är att, med bibehållen kvalitet i ärendehantering, fullgöra uppgifterna enligt instruktionen, minska ärendebalanserna och korta den genomsnittliga handläggningstiden eller åtminstone hålla den på oförändrad nivå samt bedriva inspektionsverksamhet, som har en klar rättssäkerhetsbefrämjande effekt, i minst samma omfattning som hittills.

Riksdagens ombudsmäns resursbehov styrs i huvudsak av klagomållströmningen samt JO:s

initiativ- och inspektionsverksamhet, men också av ärendenas genomsnittliga svårighetsgrad och av den servicenivå som bör upprätthållas gentemot allmänheten och myndigheterna. Betydelse har även omfattningen av ombudsmännens internationella kontakter och engagemang, bl.a. för spridning av Sveriges unika erfarenheter av ett utvecklat system för tillsyn genom parlamentariska ombudsmän.

JO yrkar på kompensation för ökade lönekostnader. JO framhåller behovet av följsamhet mot avtal inom rättsväsendet och regeringskansliet. Enligt JO kommer utebliven kompensation att ge konsekvenser i form av personalinskränkningar

Riksdagens ombudsmän har i sitt budgetunderlag för år 2000 äskat resurstillskott motsvarande kostnaderna för avlöning av en anställd med huvudsakliga arbetsuppgifter inom området för JO:s internationella samarbete och kontakter med utländska institutioner. Riksdagens förvaltningsstyrelse hänsköt JO:s budgetunderlag i den delen till konstitutionsutskottet utan eget ställningstagande. Konstitutionsutskottet tillstyrkte JO:s begäran om personalförstärkning under förutsättning att detaljerna angående finansieringen löses till budgetåret 2001 (1999/2000:KU1).

Hyreskostnaderna uppgår år 2000 till 5 372 000 kronor. Riksdagens förvaltningskontor har aviserat att hyran kommer att höjas till 6 740 000 kronor fr.o.m. den 1 januari 2001. Hyran justeras enligt gällande avtal vart femte år.

För att Riksdagens ombudsmän skall kunna uppfylla de uppställda verksamhetsmålen krävs dock att myndigheten kompenseras i särskild ordning för de ökade lokalkostnaderna med 1 368 000 kronor.

### Förvaltningsstyrelsens överväganden

Förvaltningsstyrelsen förordar inte någon kompensation för ökade lönekostnader utöver den kompensation som följer av den generella pris och löneuppräknings.

Förvaltningsstyrelsen har i övrigt ingen erinran mot förslaget och finansieringen av resursförstärkningen, avseende internationell verksamhet, samt hyreshöjningen får ske genom en sänkning av anslaget 90:3, Riksdagens förvaltningskostnader med 1 878 000 kronor.

**Tabell 7.9 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor

Beräknat anslag 2001 FP <sup>1</sup>	43 304
Pris- och löneomräkning	574
Resursförstärkning <sup>2</sup>	510
Höjda hyreskostnader <sup>2</sup>	1 368
<b>Förslag 2001</b>	<b>45 756</b>

<sup>1</sup> Enligt BP 1999/2000:1.<sup>2</sup> Överfört från anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader.

### 7.7.4 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten

**Tabell 7.10 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	79 353	Anslags- sparande	000
2000	Anslag	79 696	Utgifts- prognos	79 696
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>84 094</b>		
2002	Beräknat	84 396 <sup>1</sup>		
2003	Beräknat	88 343 <sup>2</sup>		

<sup>1</sup> Motsvarar 82 594 tkr i 2001 års prisnivå.<sup>2</sup> Motsvarar 84 594 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget avser att täcka kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjens resor.

Från anslaget betalas också driftskostnader för de kungliga slotten utom rent fastighetsunderhåll, som finansieras av Statens fastighetsverk. Stockholms slott är Konungens officiella residens och används för representation. Delar av slottet visas för allmänheten. En del av Drottningholms slott används av Konungen och hans familj som bostad och en annan del visas för allmänheten. I Ulriksdals slott har lokaler upplåtits till Världsnaturfonden. Slottet är även öppet för allmänheten och används bl.a. för utställningar. I anslutning till slottet finns en utställningslokal och det s.k. Orangeriet. Haga slott är upplåtet till regeringen som bostad för prominenta gäster från utlandet. Gripsholms slott utnyttjas som museum och för utställning av en del av svenska statens porträttsamling. Strömsholms slott och Tullgarns slott visas för allmänheten. Rosersbergs slott disponeras till större delen av Statens räddningsverk. De två översta våningarna i slottet har dock fått behålla sin ursprungliga karaktär och visas för allmänheten. Från anslaget betalas vidare Husgerådskammarens underhåll och vård av de konstsamlingar och andra inventarier i de kungliga slotten som tillhör staten men som dis-

poneras av Konungen. Husgerådskammaren förvaltar även de Bernadotteska familjestiftelsernas bestånd av möbler, konst och konsthantverk samt administrerar Bernadottebiblioteket.

## Regeringens överväganden

### Resultatinformation

Kungliga hov- och slottsstaten skall enligt den överenskommelse som träffades med regeringen 1996 årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Tyngdpunkten skall läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts vad gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. 1999 års verksamhetsberättelse visar att kungaparet har genomfört ett mycket omfattande program med statsbesök, audienser, invigningar, kommunbesök m.m. Efterfrågan på kungaparets medverkan vid olika aktiviteter är betydligt större än vad som går att tillfredsställa. Fyra statsbesök har genomförts. Kungaparet har gjort statsbesök i Grekland. Tre av statsbesöken har ägt rum i Sverige, nämligen besök från Sydafrika, Ukraina och Slovenien.

Tillströmningen av besökare till de Kungl. slotten har varit fortsatt hög under 1999, även om antalet besökare har varit något lägre än under kulturhuvudstadsåret 1998. Under 1999 har ett nytt museum, Museum Tre Kronor, tillkommit inom Stockholms Slott och mötts av ett mycket stort intresse från allmänheten.

Antalet tillsvidareanställd personal uppgår till 217 personer (motsvarar 203 heltidstjänster). Av dem utgör kvinnorna 47 procent och männen 53 procent. Satsningar har gjorts på att utveckla medarbetarrollen. Bl.a. har en särskild tredagsutbildning genomförts för ca 20 handläggare. Utbildningen har bl.a. innehållit moment som karriärplanering, organisations- och motivationsaspekter, dialog och konflikthantering.

För att öka kapaciteten och höja hastigheten i datanätverket har investeringar skett i nya servrar och lagringsmedia.

En uppföljning och utvärdering av den omorganisation inkl. datorisering, som genomfördes den 1 januari 1995, påbörjades under 1999. En rapport kommer att lämnas till regeringen senast den 1 oktober 2000.

Till 1999 års verksamhetsberättelse finns en bilaga: millennieskiftet: åtta Kungl. Akademier

på Stockholms Slott. I samband med millennieskiftet anordnades på Kungens initiativ den serie seminarier med de åtta Kungliga Akademier som under samlingsrubriken "Kungens Krona" sändes i TV. Bilagan är en sammanfattning av seminarierna.

## Slutsatser

I 2000 års ekonomiska vårproposition tillförs Kungl. hov- och slottsstaten resursförstärkningar. Anslagsramen höjs med 3 000 000 kronor 2001 och med ytterligare 2 000 000 kronor 2003. Regeringen avsåg att återkomma i budgetpropositionen 2001 med ett mer preciserat förslag när det gäller finansieringen av verksamheten vid Kungl. hov- och slottsstaten.

Mot bakgrund av de ökade kostnader som kan förutses till följd av Kronprinsessan Victorias officiella funktioner och för en förbättring av underhållet i parkerna samt en förstärkning av vård och konservering av de museiföremål som förvaltas av Husgerådskammaren har anslaget också räknats upp med ett engångsbelopp om 1 500 000 kronor. Utgiftsökningen har finansierats genom omprioreringar inom utgiftsområde 1.

**Tabell 7.11 Beräkning av anslaget för 2001**

Tusental kronor

Anslag 2000	79 696
Pris- och löneomräkning	1 138
Ökat resursbehov	4 500
<b>Förslag 2000</b>	<b>84 094</b>

## 7.7.5 90:5 Regeringskansliet m.m.

**Tabell 7.12 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1999	Utfall	2 329 286	Anslags-sparande	31 027
2000	Anslag	2 730 155 <sup>1</sup>	Utgifts-prognos	2 734 700
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>3 269 649</b>		
2002	Beräknat	2 853 729 <sup>2</sup>		
2003	Beräknat	2 916 053 <sup>3</sup>		

<sup>1</sup> Varav 233 000 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

<sup>2</sup> Motsvarar 2 795 736 tkr i 2001 års prisnivå.

<sup>3</sup> Motsvarar 2 795 936 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget finansierar Regeringskansliets förvaltningskostnader, kommittéväsendet, andra utredningar m.m. Utrikesdepartementets verksamhet finansieras under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan. Utgifter för specialattachéer vid utlandsmyndigheterna som har ett annat departement än Utrikesdepartementet som huvudman ingår dock i Regeringskansliets anslag.

Anslaget fördelas mellan Statsrådsberedningen (statsministerns kansli), de tio departementen, Regeringskansliets förvaltningsavdelning och gemensamma ändamål (hyror m.m.).

## Revisionens iakttagelser

Regeringskansliet granskas av Riksdagens revisorer. Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1999 avseende Regeringskansliet.

## Regeringens överväganden

### Resultatinformation

Regeringskansliet hade vid utgången av 1999 ca 4 100 personer anställda inklusive UD och dess utlandsmyndigheter samt kommittéer. Av Regeringskansliets anställda är ca 125 (3 procent) personer politiskt rekryterade. Av nedanstående tabell framgår viss statistik över det som producerats i Regeringskansliet.

**Tabell 7.13 Resultatinformation för Regeringskansliet**

	1995	1996	1997	1998	1999
Antal anställda	3 770	3 893	4 149	4 025	4 150
Antal diariieförda ärenden/handling.*	226 690	230 588	220 623	202 745	205 476
Regeringsärenden	11 691	10 241	9 373	9 946	9 007
varav propositioner	235	227	187	191	156
varav författningar	1 440	1 403	951	1 305	865
varav kommittédirektiv	261	221	235	215	279
varav regleringsbrev m.m.	1 474	1 435	1 787	2 038	2 038
Interpellationssvar	154	281	350	267	376
Frågesvar till RD	617	711	923	1 024	1 104
SOU-serien	149	189	194	170	151
Ds-serien	83	73	88	53	78

\* Fr.o.m. den 1 juli 1996 förs inom UD ett ärendediarium för regerings- och regeringskansliärenden. Dessa registrerades tidigare i UD:s skrivsediarium. I skrivsediariet registreras varje enskild handling med ett eget diarienummer och varje ärende kan alltså omfatta flera diarienummer. UD:s statistik är därför inte direkt jämförbar med övriga departements. Därutöver förekommer inom UD ytterligare smärre diarier över bl.a. ärenden som rör mål vid EG-domstolen och vissa FN-kommittéer och där Sverige är part.

Källa: Regeringskansliets årsbok 1999

Tabellen visar att Regeringskansliet under 1999 behandlade ca 9 000 regeringsärenden. Detta är en minskning jämfört med tidigare år. Detta är bl.a. en följd av att det sedan länge har varit en strävan att befria regeringen från ärenden av löpande art och således delegera förvaltningsärenden till myndigheter m.m. Till vägledning för kommittéernas arbete anges bl.a. i Kommittéhandboken (Ds 2000:1) att regeringen bara skall pröva ärenden som kräver ett ställningstagande av regeringen som politiskt organ.

Kommittédirektiv ligger relativt konstant runt 250 men har ökat något det senaste året. När det gäller interpellationer och frågesvar till riksdagen har det skett en kraftig ökning av antalet ärenden. En närmare redovisning av Regeringskansliets arbete under år 1999 finns i Regeringskansliets årsbok 1999.

### **Förändringsarbetet**

Efter det att de enskilda departementen slogs samman till myndigheten Regeringskansliet den 1 januari 1997 har ett fortlöpande förändrings- och förnyelsearbete bedrivits inom myndigheten. Våren 1999 rapporterades det hittillsvarande arbetet till regeringen som samtidigt fattade beslut om den fortsatta inriktningen. Av beslutet

framgår att förändringsarbetet fram t.o.m. år 2001 kommer att fokuseras på följande områden:

- utveckling av den interna styrningen och ledningen,
- utveckling av arbetsformer,
- utveckling av medarbetarnas kompetens,
- utveckling av informations- och kommunikationsverksamheten,
- förslag om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering.

En rapport om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering har presenterats; "Vad kostar det att regera? En studie av Regeringskansliets dimensionering nu - och i framtiden" (Ds 2000:27). Utredningen har genomförts av en oberoende forskare. Utredarens slutsats är att Regeringskansliet, med nuvarande arbetsuppgifter, är underfinansierat. Enligt utredarens grova beräkning är reursgapet ca 300 till 400 årsarbetskrafter. Rapporten kommer att analyseras under hösten. Regeringen avser att återkomma med en samlad bedömning och ett preciserat förslag om Regeringskansliets dimensionering i den ekonomiska vårpropositionen år 2001.

### **Förberedelser inför Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd år 2001**

Förberedelserna och planeringen av det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd har haft hög prioritet i Regeringskansliet år 1999. Förberedelserna inför ordförandeskapet går planenligt. Ett utkast till ordförandeskapsprogram har presenterats och utformning av preliminära dagordningar för samtliga rådsmöten pågår. Ordförande i rådsarbetsgrupperna har utsetts. Kalendarier över de möten som skall hållas i Sverige innehåller i dagsläget drygt 70 möten. Fördelningen av de särskilda medel, som regeringen erhållit för ordförandeskapet, är i det närmaste avslutad.

Den ordföranderelaterade kompetensutvecklingen har genomförts med ett större deltagarantal än beräknat. Aktiviteterna har anpassats för att i första hand motsvara departementens behov. Deltagarnas bedömning är att utbildningen varit av hög kvalitet.

### **Regeringskansliets resultatredovisning m.m.**

Riksdagens revisorer har föreslagit att Regeringskansliet i likhet med andra myndigheter skall lämna resultatredovisning till regeringen (1997/98:RR7 yrkande 4). Riksdagen har på begäran av Konstitutionsutskottet givit regeringen till känna bl.a. att resultatet av det arbete som satts igång inom Regeringskansliet såvitt gäller utvecklingen av den interna styrprocessen och resultatredovisningen bör redovisas för riksdagen i lämpligt sammanhang (1997/98:KU31 moment 36).

När det gäller den interna styrprocessen pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Som ett led i detta arbete har den tidigare nämnda studien Regeringskansliets dimensionering genomförts (Ds 2000:27). Verksamhetsplaneringen är numera samordnad för hela Regeringskansliet med undantag för Utrikesdepartementet. Departementen planerar mål, aktiviteter och budget som samordnas centralt av förvaltningsavdelningen. Inför den aviserade sammanslagningen av Regeringskansliets och Utrikesdepartementets förvaltningsanslag den 1 januari år 2002 pågår ett arbete med att ytterligare samordna verksamhetsplaneringen.

I fråga om resultatredovisningen har regeringen i 45 § andra stycket förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet föreskrivit att Regeringskansliet inte skall lämna resultatredovisning till regeringen.

Regeringskansliet har också i ett svar på en fråga från Konstitutionsutskottet i ett granskningsärende motiverat varför myndigheten inte bör åläggas att till regeringen lämna resultatredovisning (1999/2000:KU10, s. 12 och bilaga 2.3).

### **Slutsatser**

Den 1 januari år 2001 övertar Sverige ordförandeskapet i EU:s ministerråd. Detta blir regeringens viktigaste uppgift under första halvåret 2001. För förberedelser och genomförande av ordförandeskapet beräknas extra resurser på 835 miljoner kronor för åren 2000 och 2001. Tidigare har riksdagen anvisat 735 miljoner kronor för detta ändamål för de båda åren. I enlighet med den ekonomiska vårpropositionen år 2000 föreslås nu att ytterligare 100 miljoner tillförs anslaget för år 2001 för ett extra toppmöte under Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd.

Av den ekonomiska vårpropositionen år 2000 framgår det vidare att Regeringskansliet engångsvis skall tillföras 130 miljoner kronor i avvaktan på regeringens samlade bedömning avseende utredningen om Regeringskansliets dimensionering.

I enlighet med tidigare beslut tillförs anslaget 235 miljoner kronor engångsvis för Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd.

Regeringskansliet tillförs slutligen 3,05 miljoner kronor från utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan från år 2001. Skälet är att centralmyndighetsfunktionen i fråga om internationell rättslig hjälp har flyttats från Utrikesdepartementet till Justitiedepartementet.

**Tabell 7.14 Beräkning av anslaget för 2001**

*Tusental kronor*

Anslag 2000	2 730 155
PLO	31 444
Ökat resursbehov	230 000
Tidigare beslutat för ordförandeskapet	225 000
Överföring från anslag 5:1 U05	3 050
Teknisk justering	50 000
<b>Förslag 2001</b>	<b>3 269 649</b>

### 7.7.6 90:6 Stöd till politiska partier

**Tabell 7.15 Anslagsutveckling**

*Tusental kronor*

1999	Utfall	139 953	Anslags- sparande	3 331
2000	Anslag	145 200	Utgifts- prognos	145 200
<b>2001</b>	<b>Förslag</b>	<b>145 200</b>		
2002	Beräknat	145 200		
2003	Beräknat	145 200		

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet som i princip är avsett endast för partier som är företrädde i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Nu gällande belopp fastställdes till sin nuvarande nivå år 1996 (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1, bet. 1996/97:KU1, rskr. 1996/97:85).

Vid utgången av 1999 uppgick anslagssparandet till 3,3 miljoner kronor.

#### Regeringens överväganden

För år 2001 föreslår regeringen att anslaget skall uppgå till 145 200 000 kronor. Åren 2002 och 2003 beräknas anslaget uppgå till 145 200 000 kronor respektive 145 200 000 kronor.

## Bilaga 1

# Nya anslagsbenämningar





## Bilaga 1: Nya anslagsbenämningar

Av tabellen nedan framgår benämningen på anslagen åren 2000 och 2001. Syftet med tabellen är att underlätta övergången till de nya benämningar som följer av att politikområden införts.

**Tabell 1.1 Anslagsbenämningar 2000 och 2001**

Benämning 2000	Benämning 2001	Anslagets namn
E1	27:1	Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden
E2	27:2	Presstöd
E3	27:3	Stöd till radio- och kassettidningar
E4	27:4	Radio- och TV-verket
E5	27:5	Granskningsnämnden för radio och TV
D3	45:1	Sametinget
C2	46:1	Svensk författningssamling
C3	46:2	Allmänna val
D1	46:3	Justitiekanslern
D2	46:4	Datainspektionen
A1	90:1	Kungliga hov- och slottsstaten
B1	90:2	Riksdagens ledamöter och partier m.m.
B2	90:3	Riksdagens förvaltningskostnader
B3	90:4	Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen
C1	90:5	Regeringskansliet m.m.
C4	90:6	Stöd till politiska partier